

Aplenca

Glasilo občine Komenda

Leto 25

29. julija 2016

Številka 7

IZ VSEBINE:

2. stran:

Počitnice

4. stran:

Po skupno črto smo uspešni

5. stran:

Vroče kohezijsko in sploh

12. stran:

Vinko je zmagovalec Stelvia

13.–15. stran:

Poletje za dušo

SEPTEMBRA V APLENCI

- Gneča v šolskih klopih
- Tudi jeseni ne bo dolgčas
- Spet bo sejemski »s'mn«

Naslovnica: Vroče gradbeno poletje 2016

Zabavne počitnice

Ustvarjalno zabavne počitnice je pripravilo v prvi polovici julija za osnovnošolce od 6. do 15 leta, dvakrat od ponedeljka do petka, Društvo za mladinsko dejavnost Mravljišče. Bilo je ustvarjalno, sproščeno, veselo. In tako bo, napovedujejo, v Mravljišču - Mladinskem centru Komenda tudi od 16. do 19. avgusta, od 10. do 14. ure. Obvezne so prijave na: mravljisce@gmail.com - až

Bralkam in bralcem Aplence želimo lepo, mirno in prijazno Poletje 2016. Naslednja številka Aplence bo zaradi avgustovskih počitnic izšla v petek, 30. septembra.

Uredništvo

PGD KOMENDA

Mladi gasilci na morju

Na vrsti so počitnice, bi lahko zavriskali kar vsi. Mladi gasilci pa še posebej, saj je za njimi kar razburljiva pomlad. Od gasilske orientacije na občinski in na regijski ravni, do občinskega in državnega gasilskega tekmovanja, smo spomladanski del zaključili s tekmovanjem v gasilskem nogometu, ki je bil v organizaciji PGD Komenda. Tudi tokrat se iskreno zahvaljujemo **Nogometnemu klubu Komenda**, ki nam je omogočil tekmovanje na njihovem igrišču, nam posodil sodnike, ki so korektno sodili, saj nismo prejeli nobene pritožbe na račun sojenja. Naklonjeno nam je bilo tudi vreme. Naša mladina se je odlično odrezala, saj smo osvojili pri mladinkah in pionirkah srebrno medaljo in ene mladinke so osvojile bronasto medaljo ter skupno drugo mesto.

Pionirji in pionirke so se že vrnili iz enotedenskega letovanja v Savudriji, kamor jih je skupaj z GZ Kamnik, iz naše GZ odpotovalo 24 otrok in 3 mentorji. Mladinci iz PGD Komenda pa bodo od 8. do 13. avgusta počitnikovali na Rogli. Po lanskem navdušenju nad letovanjem na Rogli, jih bo letos letovalo kar 16 v spremstvu dveh mentorjev.

Nismo pa vsi gasilci na počitnicah. Operativni gasilci so v pripravljenosti na morebitne intervencije, za katere pa upamo, da jih bo čim manj. Članice A pa bodo bolj malo počitnikovale, saj pridno trenirajo

za kvalifikacije za gasilsko olimpijado, ki bo naslednje leto v Italiji.

Mihaela Poglajen

Poletna dirka

Spominska (poletna) dirka Janeza Čebulja je bila v Komendi 2. julija. Zmagovalec je bil tokrat Janko Sagaj, Kasaško društvo EKIPA (KK Ljutomer), pokal pa mu je izročil v imenu

Konjeniškega kluba Komenda Jože Korbar. V Konjeniškem klubu Komenda, prireditelju poletnih dirk, pa so tokrat poskrbeli tudi za najmlajše gledalce.

- A. Ž.

Novi predsednik Štefan Petkovšek

Štefan Petkovšek

Na 21. seji je Ustanova Petra Pavla Glavarja Komenda dobila novo Upravo do leta 2020. Novi mandat se je začel 16. junija 2016, uprava pa se je konstituirala 13. julija 2016, ko je bil za predsednika izvoljen **Štefan Petkovšek**. Namestnik predsednika je sedaj Tomaž Lah, tajnica Lucija Miklič Cvek, dva ostala člana uprave pa sta Martina Prezelj in Anton Jagodic. Tako je Ustanova Petra Pavla Glavarja začela svoj peti mandat, ki ga bo sklenila z 20-letnico delovanja.

Po štirih mandatih predsednikovanja Ustanovi Petra Pavla Glavarja pa se je tudi poslovila dr. Marta Ciraj in zaželela novemu vodstvu: »Čestitam in

želim veliko Božjega blagoslova!«

Predsednik Štefan Petkovšek in članica Uprave UPPG Martina Pre-

Župan čestital Maticu Blažu

V mestu Jaroslaw na Poljskem je bilo od 30. junija do 3. julija Evropsko mladinsko prvenstvo v orientacijskem teku. Med okrog 400 udeleženci v štirih kategorijah iz 33 držav je Matic Blaž iz Orientacijskega kluba Komenda v kategoriji do 16 let dosegel odlično 15. mesto. Poleg Matica so bili na prvenstvu iz komenskega kluba še Zala Zavrl, Polona Jezeršek in Žan Ravnikar.

Po vrnitvi s Poljske so seveda najprej v klubu proslavili uspešen nastop in hkrati najlepšo dosedanje doseganje predstavitev Slovenije na

Predsednik Petkovšek in članica uprave UPPG Martina Prezelj (desno) sta župana seznanila z nadaljevanjem dela Ustanove Petra Pavla Glavarja.

zelj pa sta v petek, 22. julija, obiskala župana. V pogovoru z njim in s članicama uprave, direktorico Majdo Ravnikar in računovodkinjo Martino Bajde, sta poudarila, da bo Ustanova še naprej namenjala osnovno skrb mladim, njihovem izobraževanju, socialnim vsebinam, ki so v pristojnosti občine, čemur je pritrdil tudi župan s sodelavkami, in nadaljevanju dosedanjega sodelovanja tako z občino, podjetji LIDL, Burgox, Lah, s Konjeniškim klubom Komenda in z drugimi.

A. Žalar

Evropskem mladinskem prvenstvu orientacijskem teku. V četrtek, 14. julija, pa je Matica Blaža s predsednikom Orientacijskega kluba Komenda Nejcem Zormanom sprejel in čestital tudi župan Pogljajen s sodelavci iz občinske uprave. Čestitkam se pridružujemo tudi v Aplenci.

A. Žalar

Tečaj tenisa TK na Podborštu

Konec junija je bil na teniških igriščih Teniškega kluba Komenda, ki je malo pred tem odprl tudi igrišče na mivki, že enajsti tečaj tenisa za najmlajše od 5. do 12. leta.

»Tečaj je med 8. in 12. uro teden dni namenjen otrokom, ki nimajo podaljšanega bivanja oziroma varstva. Vključuje tri prehrabne obroke ter učenje tenisa, igre z žogo, odbojko, pohod in različne druge rekreacijske aktivnosti. Različne dejavnosti potekajo po skupinah s klubskimi voditelji. Nad letošnjo udeležbo smo prav presenečeni. Lani je bilo namreč 17 udeležencev, letos pa jih imamo 40,« je med obiskom povedal vodja **Franc Omerzu**, ki je letos že 11. leto vodil vse bolj poznan tečaj v Komendi.

Sicer pa teniški klub uspešno deluje že štirideset let in ima okrog sto članov. Dobro pa sodeluje tudi s pridruženim Športnim društvom Policist iz Kamnika.

A. Žalar

ŽUPAN STANISLAV POGLAJEN

Uspešni pod skupno črto

Tudi reševanje prostorske stiske na vrtčevskem oziroma šolskem področju. - Najboljša bi bila gradnja novega vrtca, vendar po tehničnih razmislekih je bila odločitev Nadgradnja. - Ni korektno, da imamo takšen odnos do naše lepe države. - Vsaj svetnice in svetniki bi se morali zavedati. - Čistilna naprava, ki ni nikdar delovala, bo preurejena v razbremenilnik. - Nadaljevanje po terminskem planu. - Center (žal) ni v lasti občine.

ANDREJ ŽALAR

Spoštovani gospod župan. Ko je polovica leta, in skorajda tudi mandata, mimo, se zdi, da je bilo živahno že vse od začetka leta. Po občinskih zborih društev so se že kmalu začele priprave na občinsko praznovanje z vr-

sto prireditve. Sledila pa je potem obletnica samostojnosti. Vmes obnova državne ceste in ves čas gradnja komunalne infrastrukture oziroma kohezijskega projekta. Skratka, živahno, in na trenutke tudi vroče, je bilo. Najbrž sem bil s temi poudarki premalo slikovit? Kako pa bi vi ocenili prvo polovico leta?

Kot ste omenili in navedli, je bila prva polovica letošnjega leta zelo živahna. Poleg naštetih dejavnosti je bilo in so še mnoge aktivnosti, med drugim tudi reševanje prostorske stiske na vrtčevskem oziroma šolskem področju, pa problematika tako imenovanega »žabjega rajona«, ...

Ocenjujem, da smo se najbolje potrudili in vse aktivnosti uspešno vodili in se dogovarjali. Morda smo na katerem področju pričakovali oziroma želeli več, a če lahko tako rečem: Pod skupno črto smo uspešni.

Na zadnji, junijski, seji občinskega sveta je bil po hitrem postopku sprejet rebalans proračuna. Po pripravi prvega dela razpisa sredstev za projekte in društva na podlagi premišljenega in sprejete proračuna, po znanem kohezijskem programu komunalne infrastrukture, se je nenadoma zgodil rebalans. Je bil to odgovor na presenečenje zaradi prostorske stiske v šoli?

Odlok o rebalansu proračuna je bil izključno pripravljen in sprejet zaradi odločitve, da pristopimo k realizaciji nadgradnje obstoječega objekta Osnovne šole za pridobitev ustreznih prostorov tako za potrebe šole kot vrtca. Po tehničnih razmislekih in pogovorih, smo se odločili, da zaradi novega dejstva o primanjlovanju predšolskih in šolskih prostorov, pristopimo k trenutno ekonomsko najugodnejši in možni rešitvi. Ta ugotovitev nas je sicer nekoliko presenetila, ker v tem obdobju nismo predvidevali toliko finančnih sredstev za pridobitev prostorov. Čeprav vemo, da je na tem področju prostorska stiska in da bi bila najboljša rešitev gradnja novega vrtca, kjer bi bili vsi naši malčki zbrani na eni lokaciji, smo se odločili za nadgradnjo. S tem pa dolgoročno (v prihodnje) še vedno ne bodo rešeni prostorski problemi obeh zavodov.

Ste med junijskim prazničnim obeleženjem samostojne Slovenije tudi vi pogrešali več zastav, slovesnost..., kot se je slišalo na seji občinskega sveta?

Kot sem omenil že v junijski številki, so naši objekti v prazničnih dnevih večinoma brez simbolov – zastav. Menim, da to ni korektno, da imamo takšen odnos do naše lepe države. Poskrbimo zato, da bo v bodoče ob pomembnih dogodkih izobešenih več državnih in občinskih simbolov. Tudi mi sami, na občini, se bomo potrudili, da bomo izobešili več zastav, a vsekakor ne na vsak »kandelaber«. Jih je preveč. Glede same slovesnosti, ki se je zaradi družinskih obveznosti nisem mogel udeležiti, pa (medijsko) ne bi izgubljal besed.

Ko poslušam nekatere razprave, pobude in vprašanja svetnikov, se mi včasih zazdi, da nekako še nismo dojeli materialnih sprememb

v omejenem obsegu, in še vedno razmišljam, da je samoumevno, da kar potrebujemo, potrebujemo takoj. In to zato, ker oni to že imajo, mi pa že »toliko časa« nimamo. Se motim?

Resnično imam mnogokrat občutek, da nekateri svetniki in svetnice še vedno niso doumeli, kakšno je materialno stanje občine. Če ne drugi, bi se vsaj svetnice in svetniki morali zavedati tega stanja in ga upoštevati. Tudi v svojih volilnih bazah.

O (ne)obstoječi čistilni napravi v Komendi se govori že leta. Vedno pa ugotovitev, da je bila zgrajena in da od vsega začetka ne deluje. Naj bi jo sedaj usposobili? Pravkar pa je bil končan tudi razpis za dodeljevanje sredstev za spodbujanje obnove in ohranjanje kulturne dediščine?

Obstoječa čistilna naprava v Komendi, ki kot prava čistilna naprava ni nikdar delovala, bo še to jesen preurejena, posodobljena. Razpis za izvajalca del se pravkar končuje, sama izvedba mora biti izvedena do konca meseca septembra. Kdo bo izvajalec del, še ne vem, ker je rok za oddajo ponudb 1. avgust (1. 8.). Preureditev bo urejena kot razbremenilnik, kar pomeni, da bodo ob normalnih vremenskih pogojih (brez padavin) vse odplake prečrpane v novo zgrajeno kanalizacijo s končnim čiščenjem na Centralni čistilni napravi v Študi (Domžale). Ob deževnih obdobjih, ko je v obstoječem mešanem kanalizacijskem sistemu v delu Komende največ meteorne vode, pa se bo višek te vode prelival v vodotok Pšate. S tem bomo vsekakor mnogo pripomogli tudi k bolj čisti Pšati.

Razpis za dodeljevanje sredstev za spodbujanje obnove in ohranjanje kulturne dediščine, ki je bil objavljen v zadnjih Uradnih objavah in na naši spletni strani www.komenda.si še ni zaključen. Rok za oddajo vlog je 26. avgust (26. 8.). Vsi, ki izpolnjujete pogoje, vabljeni k oddaji svojih vlog.

V junijski Aplenci je bila tudi napoved na naslovnici, da gradnje nimajo počitnic. In tudi dopustniškega poletja nimajo. Kako pa bo jeseni in kaj narekuje kohezija prihodnje leto oziroma do konca 2017?

Res je, gradnja kanalizacije v okviru kohezijskega projekta, ne pozna poletnih, dopustniških dni. Po terminskem planu se gradnja nadaljuje in tako bo tudi jeseni, ko naj bi dogradili manjkajočo kanalizacijo na Mlaki in delu Gmajnice. Za prihodnje leto pa nas po kohezijskem projektu čakata še izgradnja kanalizacije na Gori in na Podborštu.

Se bo v drugi polovici leta (morda) kaj razjasnilo glede centra Komende in še glede katerih poznanih odprtih vprašanj?

Glede centra Komende, ki na žalost ni v lasti občine, upam, da se bo kaj razjasnilo. Vsi bi bili veseli, če bi »betonski spomenik« dobil lepšo in primernejšo obleko.

Gospod župan, ko bo izšla julijska Aplenca, boste, kolikor vem, že na poletnem oddihu. Naj bo prijazen. Septembra pa na svidenje; saj bo avgusta tudi Aplenca na dopustu.

Res je, zadnji teden julija (bom) sem na dopustu.

Tudi občankam in občanom, bralkam in bralcem želim prijetne dopustniške dneve in pridobitev novih moči.

Izgradnja kanalizacije in vzporednih komunalnih naprav

Vroč gradbeno poletje v občini

Gradnje, poimenovane kar z imenom Kohezijski program kanalizacije in vzporedne komunalne infrastrukture, se v občini oziroma na območju občin Kamnik, Domžale, Komenda, Mengeš, Cerklje in Trzin dogajajo že kar nekaj časa.

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Njegova vrednost je skoraj 40 milijonov evrov. Na evropska sredstva odpade skoraj 24 milijonov, na slovenski državni proračun dobre 4 milijone, na vse v uvodu našteje občine skupaj skoraj 11 milijonov in med njimi na občino Komenda blizu 1,9 milijona. To pa so izključno zneski za kanalizacijo, v občini pa je k temu treba prišteti še kar zajeten znesek za vzporedne komunalne naprave. Izračun bo znan, ko bodo dela končana. Rok pa je poznan: konec leta 2017.

Da je čas tokrat neusmiljen rabelj, se kaže kar na celotnem območju; in že nekaj časa tudi v občini Komenda. Izgradnja tako imenovanega ležečega kanalizacijskega sistema v občini namreč vključuje vsa naselja razen Komenske Dobreve.

Leto 2014 in 2015

Začelo se je programsko uresničevanje že leta 2014 oziroma 2015. Spomnimo na izgradnjo primarnega voda skozi naselja Nasovče in Klanec za odvajanje odpadne vode iz Cerklj na Centralno čistilno napravo Domžale-Kamnik, ki jo občina Komenda sofinancira v deležu 6,18 odstotka. Sledila je izgradnja vodov in naselju Mlaka in Gmajnica. Nazadnje lani v drugi polovici leta obnova vodovoda in kanalizacije v »cestnem telesu« državnih cest v Žejah.

Leto 2016

Dela so se letos nadaljevala v Suhadolah in z obnovo vodovoda v Mostah. Ta mesec v Žejah. Nadaljevala se bodo avgusta in septembra v Žejah in Mostah (center Most). Nekako sredi septembra je predvideno nadaljevanje gradnje kanalizacije na Mlaki, novembra pa naj bi prišel na vrsto Podboršt. Kaže, da tudi decembra stroji ne bodo obmirovali. Predvidena je namreč dograditev manjkajoče kanalizacije za povezavo na S kanal v Komendi. In kar je še posebno pomembno: vsi naštetih kanali naj bi bili zgrajeni, to pomeni končani do konca tega leta.

Leto 2017

Ostaja v programu do konca leta seveda vse tisto, kar ne bo končano do konca letošnjega leta. Zagotovo pa bodo prihodnje leto na vrsti naselja Gora, še naprej Podboršt, Breg, Nasovče, Potok in Klanec. Kar zadeva vzporedno komunalno gradnjo, bo obnova vodovodov na Klancu, v Žejah, Mostah in v Suhadolah. Marsikje bo pokablitev elektrovodov, plinifikacija, obnova in širitev

telekomunikacijskega omrežja, širitev optičnega omrežja, širitev javne razsvetljave in obnova cestišč. Skratka, strošek, ki bo, kot rečno, znan po končani gradnji. Zagotovo pa ne bo majhen in to bo strošek občine oziroma občinskega proračuna (ne evropskih kohezijskih sredstev; na »srečo« vsaj nekaj najbrž za leto 2018).

Zelo pomembno **OPOZORILO** pri izgradnji celotnega projekta do konca leta 2017, ki ga velja nadvse resno upoštevati pa je:

Ko bodo občani prejeli odločbe za priklop, naj z izgradnjo hišnih priključkov ne odlašajo. Priklapljanje na javno omrežje bo namreč prihodnje leto (2017) zelo pospešeno!

Andrej Žalar

Na Gmajnici se trenutno ureja obrežje potoka

Gradnja kanalizacije in vzporednih naprav v središču Most

V vzhodnem delu Most so dela končana in bo samo še asfaltiranje

Gradnja vzporedne infrastrukture v Suhadolah

Suhadole – dela so končana, samo še asfalt

Gradnja v Žejah

**MATIC ROMŠAK, DIREKTOR
POSLOVNE CONE KOMENDA**

Najpomembnejša je pozidava

Zadnja novica: z nakupom 10.000 kvadratnih metrov bo dolg zmanjšan za 800.000 evrov.

ANDREJ ŽALAR

Ko se leto prevesi v drugo polovico, se največkrat že kažejo okvirne ocene za celotno leto. Kako kaže v Poslovni coni?

Res je. Polletje je navadno čas, ko se ozremo nazaj, pogledamo rezultate in plan za naprej. Tudi v Poslovni coni Komenda je praksa enaka. V letu 2016 je prodaja lepo stekla, saj smo v cono že dobili kar osem novih podjetij, med katerimi velja izpostaviti Iskro Zaščite, ZEP-TA- Frigologo, Plastiko Virant in podjetje FRAPAK, ki so vsi kupili in v glavnem tudi že plačali zemljišča površin večjih od 10.000m². Prav vsa podjetja so tudi že pristopila k izdelavi projektne dokumentacije, tako da lahko že letos pričakujemo gradnjo novih proizvodnih, trgovskih in skladiščnih objektov, že v letu 2017 pa odprtje tudi novih delovnih mest.

Upniki bodo iz kupnin prejeli preko 4 milijone evrov kar pomeni da se je dolg podjetja prvič spustil pod 10 milijonov evrov. Še dodatno pa se bo znižal za del obresti od 1. aprila do danes, saj nam je uspelo skleniti in podpisati dogovor z vsemi bančnimi upniki (DUTB, A-banka in SBER bank) za znižanje obrestne mere za 50%. Enako se dogovarjamo tudi z edinim nebančnim upnikom, z družbo Eurocom, do katere bomo terjatev, po vsej verjetnosti, v celoti zaprli še pred poletnimi počitnicami.

Veseli pa tudi podatek, da je PCK dobila tožbo

podjetja PRIMORJE, s katero je izvajalec komunalne infrastrukture poskušal priti še do zadnjih 10% vrednosti iz gradbene pogodbe, čeprav naročniku ni izdal bančne garancije za opravljena dela in odpravil napak po primopredajnem zapisniku. Je pa PCK tudi zaračunala penale, zaradi kasnitve pri zaključevanju del na komunalni infrastrukturi. Le-ta, kot kaže danes, ni bila izvedena tako strokovno, kot smo si obetali od izvajalca z referencami, kot jih je imel Primorje. In obilo potrpežljivosti in modrosti je bilo v začetku leta 2011 potrebnih, da je Primorje infrastrukturo, pred stečajem, sploh dokončalo. Na žalost pa smo na prvi stopnji izgubili tožbo proti bivšemu prokuristu, vendar je stališče lastnika, nadzornega sveta in uprave, da gremo s pritožbo na drugo stopnjo in še naprej poskušamo odtujiti sredstva vrniti na račun PCK.

Delali ste tudi na okoljevarstvenih ukrepih.

V letošnjem letu smo v coni, vse z domačimi izvajalci, izvedli tudi številne okoljevarstvene ukrepe, po zahtevah kranjskega zavoda za varstvo narave. Naj še enkrat omenim obnovitev nadomestnih habitatov za dvoživke, obnovitev poškodovane ograje, čiščenje blata in organskih snovi iz zadrževalnikov. V poletnih mesecih pa vse lastnike v coni čaka še odstranjevanje in uničenje invazivnih rastlin, med katerimi sta

Popolno finančno poročilo, plan realizirane prodaje in plan do leta 2019 je na redni seji konec meseca junija obravnaval tudi nov nadzorni svet družbe, ki ga sestavljajo Roman Grošel, Tomaž Lamovšek, Aleš Marinko, Marjan Potočnik in Igor Štebe.

najbolj razširjena japonski dresnik in kanadska zlata rozga. Skupaj s podjetjem RLS bomo uredili še pot okrog zadrževalnika v prvi fazi, ga očistili nesnage in uredili dostope do njega ter tako poskrbeli za še bolj urejen videz cone.

Za slednjega s svojimi izvajalci skrbi tudi občina. Žal pa ga včasih omadežujejo nočni, lahko rečem, vandalski obiski, kar pa ne moremo preprečiti, niti nadzirati, saj smo po sestanku s policijo iz urada informacijske pooblaščenke dobili navodili, da na javne površine ne smemo postaviti snemalnih kamer. Zato se dogovarjamo z lastniki objektov, da njihove kamere pokrivajo tudi ostale predele cone. Bo pa ta problem, z vsakim novim objektom vedno manjši.

Kaj pa zelena vključitev sedmih hektarov gradbenih zemljišč v pozidljivo območje?

Vsi ti ukrepi, ki so podjetje tudi precej stali, verjamem, da bodo s posredovanjem lokalnega odbora stranke SMC in župana ter podžupana, pomagali pri dogovarjanju z zavodom za varstvo narave, o možnostih vrnitve izvzetih sedmih hektarov gradbenih zemljišč v pozidljivo območje. To v nadaljevanju leta postaja najpomembnejša naloga uprave in občine, v povezavi s poslovno cono. Najprej zaradi tega ker bi se z uspehom pri tem projektu izkopal iz rdečih števil, nenazadnje pa bi s prodajo teh zemljišč v cono zagotovo dobili številna nova, kvalitetna podjetja.

ZADNJA NOVIC: Upravi se je za nakup kar 10.000 m² velikega zemljišča uspelo dogovoriti tudi s podjetjem STEEL in tako bo dolg do upnikov zmanjšan za novih 800.000 evrov.

Gradnja Skladiščno poslovnega prostora - Hladilnice Frigolo Komenda

Predstavimo se na Jesenskem sejmu 2016 v Komendi

Spoštovani podjetnik, obrtnik, kmetovalec v občini Komenda!

Konjeniški klub Komenda se je z lanskoletnim jubilejem 60 let obstoja in uspešnim delovanjem kluba ter z 20-letnim organiziranjem sejmov dodobra zapisal v slovenski prostor kot organizator velikega dogodka, ki v Komendo dvakrat letno privabi okrog 600 razstavljalcev in od 75 – 80 tisoč obiskovalcev. Sejem v Komendi tako postaja pomemben prepoznaven prostor za podjetnike, obrtnike in kmetovalce.

Odbor za drobno gospodarstvo in turizem v Občini Komenda je s pobudo, da se na lanskem Jesenskem sejmu predstavijo tudi domači obrtniki, podjetniki in kmetovalci, uspel v skupni šotor Občine Komenda privabiti 24 domačih razstavljalcev.

Na 21. Jesenskem sejmu, ki bo od 7. do 9. 10. 2016, boste imeli domači obrtniki, podjetniki in kmetovalci ponovno priložnost, da v skupnem prostoru predstavite svojo dejavnost. Konjeniški klub Komenda je v podporo domačemu gospodarstvu, obrtništvu in kmetijstvu, glede na nove pogoje zakonodaje, v spomladanskem roku že prijavil projekt – Predstavitev domačih obrtnikov, podjetnikov in kmetovalcev na Jesenskem sejmu. Občina Komenda bo ta projekt sofinancirala v deležu 50/50. To pomeni, da boste razstavljalci za tridnevno predstavitev na površini do 10m² prispevali polovični delež stroškov, drugo polovico pa bo sofinancirala Občina Komenda. Za vsak m² nad 10m² pa je mogoč zakup po redni tržni ceni za m². Zaradi usklajenosti z ostalimi šotori se bo delno spremenila tudi globina razstav-

nih prostorov. Ob stenah šotora bo globina 3m, na sredini pa je mogoča globina 2,5 ali pa 5m. Dodaten strošek razstavljalcev je še vpis v sejemski katalog, ki je obvezen. Obvezna pa je ob prodaji vaših izdelkov tudi upravna taksa.

Lanski razstavljalci ste na vaše E-naslove že prejeli obvestilo KK Komenda o prijavi, o splošnih pogojih za sodelovanje na sejmu in klasično prijavnico, če se ne boste prijavljali na spletni strani Konjeniškega kluba Komenda.

Vsi novi zainteresirani razstavljalci (ki se prvič odločate za predstavitev na sejmu) pa se javite na **E-naslov: martina.pre@gmail.com** ali na **telefon 041-911-142 (Martina) do vključno 10. avgusta**. Posredovali vam bomo vse podatke za prijavo.

*Odbor za predstavitev na Jesenskem sejmu
Martina Prezelj*

EVROPSKO MLADINSKO
PRVENSTVO NA POLJSKEM

Matic Blaž na poti k odličnosti

Matic Blaž

Za mirnega fanta, ki se ga večkrat opazi, kako s kitaro v roki čaka na avtobus, bi pričakovali, da je zapisan glasbi. A ni tako. Kitaro igra le v srednji šoli, kjer obiskuje program predšolske vzgoje. Njegove misli običajno niso pri glasbi, temveč druge, pri orientaciji. Čeprav tudi v šoli precej časa razmišlja o orientacijskem teku, mi je zatrdil, da je prvi letnik opravil zelo dobro in da bo tako ali še bolje tudi v prihodnje. Pogovarjala sva se o njegovi športni poti v orientacijskem teku, ko je v začetku julija na Evropskem mladinskem prvenstvu na Poljskem v kategoriji do 16 let dosegel odlično 15. mesto, kar je do sedaj tudi najboljši slovenski rezultat na tem tekmovanju.

Matic, najprej ti čestitam ob odličnem dosežku. Verjetno pa nisi bil vedno tako dober. Kako se je začelo?

Orientacijski tek sem spoznal na šolskem športnem dnevu v 6. razredu. Ker mi je bila dejavnost takoj všeč, sem se na treningih priključil sošolcu Žanu Ravnikarju, ki je že treniral. Na začetku me je bilo, posebej pa moje mami, precej strah, da se bom izgubil. A hitro sem ugotovil, da to ni nič groznega, saj sem vedno uspel ponovno določiti svoj položaj na zemljevidu. Sčasoma sem svoje orientacijske spretnosti tako izboljšal, da se zelo redko izgubim. Če pa se to že zgodi, lahko hitro ponovno ugotovim, kje sem. Pri orientaciji mi je všeč, da si lahko sam izbiram pot gibanja v gozdu, da je treba razmišljati, medtem ko tečem, in tudi, da zaradi treningov in tekmovanj spoznam veliko novih krajev.

Torej si veliko na poti? Kako trening orientacije usklajuješ s šolskimi obveznostmi?

Če hočeš biti v tem športu dober, ves čas potuješ. Najboljši tekmovalci iz drugih, predvsem skandinavskih držav, neprestano trenirajo v tujini, se udeležujejo treningov in tekmovanj v krajih s toplejšim podnebjem in zanimivimi tereni. Slovenci potujemo precej manj. Prvi razlog je, da imamo v Sloveniji odlične razmere za trening, drugi, ne tako dober, pa, da za priprave v tujini praviloma nimamo denarja. Zaradi tega za trening orientacijske tehnike izkoristim vsa slovenska tekmovanja z močno mednarodno konkurenco, ki jih je posebej v

pomladnem in poletnem času precej. Poleg tega se udeležimo vseh bližnjih tekem v sosednjih državah, približno enkrat mesečno pa slovenska reprezentanca ali kateri od orientacijskih klubov organizira tri-dnevne »vikend« priprave. V šoli imam status športnika, ki mi omogoča, da lažje nadoknadim zamujeno. Sicer pa je tudi precej drugih sošolcev športnikov in v razredu nimam posebnega položaja.

Omenil trening orientacijske tehnike. Kakšna je priprava za tekmovanje, kot je evropsko mladinsko prvenstvo?

Za vse pomembne tekme se posebej pripravljamo. Ugotovimo značilnosti terena, na katerem bo tekma in treniramo na podobnih terenih, saj na tekmovalnem treningu ni dovoljen. Na spletu poiščemo stare karte tekmovalnega terena in jih analiziramo. Organizator pred tekmovanjem objavi lokacijo ciljnega prostora in podatek, kako oddaljen bo štart. Na podlagi pridobljenih podatkov sem predvidel mesto štarta. Prerisal sem celotno staro karto terena, kjer je bilo tekmovanje, tako da sem območje že vnaprej poznal skoraj na pamet. Na karti sem si zamislil še prek 20 različnih prog in predvidel najbolj pomembne etape. Tako pripravljenemu ti je na tekmovanju precej lažje. Toda to še vedno ni zagotovilo, da boš tekmo odtekel brezhibno. Poleg tehnične priprave, za katero sem porabil vsaj eno uro dnevno, je treba neprestano skrbeti za fizično kondicijo. V zimskem času sem z daljšimi teki in vadbo za moč precej izboljšal splošno pripravljenost, pred tekmovanji pa smo z različnimi intervalnimi teki na tekaški stezi in v gozdu razvijali hitrost in specifično tehniko teka po terenu. Skupaj sem za trening porabil okrog 2 do 3 ure na dan, zato poleg šolskih obveznosti za druge dejavnosti praviloma ni bilo časa.

Za tekmovanje na Poljskem si rekel, da z nastopom nisi povsem zadovoljen. Kaj pa s 15. mestom, ki je vseeno odličen dosežek?

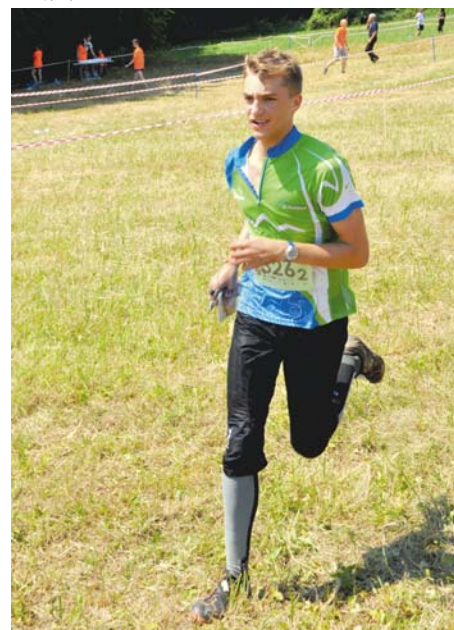
Takoj, ko sem končal tekmovanje, sem bil precej slabe volje. Zavedal sem se, da nisem odtekel tako, kot znam. Skoraj šest minut sem izgubil s slabimi izbirami poti gibanja, največ od tega, štiri minute zaradi spremembe poti med glavno, dolgo etapo, kjer sem se ustrašil zaraščenega območja, ki bi ga moral prečkati. Na koncu se je izkazalo, da smo imeli s težkim terenom vsi precej težav in nobeden od tekmovalcev ni odtekel brez napak. Ker se evropskega mladinskega prvenstva udeležijo prav vsi

najboljši tekači, je konkurenca zares velika. To potrjuje tudi podatek, da je bil Avstrijec, ki je v moji kategoriji zmagal na lanskem svetovnem šolskem prvenstvu v Turčiji, tokrat precej za mano. Vseeno mi ne gre iz glave, katero mesto bi lahko dosegel, če bi... Ampak, ne bom iskal izgovorov, to bi bila slaba tolažba. Sem pa zaradi zavedanja, da zmorem več, zelo motiviran za trening v nadaljevanju sezone.

Kakšni so tvoji cilji za preostanek letošnje sezone in naprej?

Med počitnicami se bom skupaj z ostalimi člani slovenske reprezentance pripravljajal na tekmovanjih v Sloveniji, Avstriji, Italiji in na Hrvaškem. To bo nanese 15 tekmovalnih dni. Poleg tega bomo imeli še dva tedna priprav na Pokljuki, v Bohinju in na Soriški planini. V začetku septembra me čaka drugi cilj letošnje sezone: Prvenstvo Jugovzhodne Evrope v Strumici v Makedoniji, konec septembra pa tekmovanje Alpe Adria v Italiji. Razen tega se bom udeležil še tekmovanja jesenskega dela sezone Slovenske orientacijske lige in državnega prvenstva v disciplini šprint. Po počitku oktobra oziroma novembra bom začel s pripravami za Evropsko prvenstvo 2017 na Slovaškem. Drugo leto bom tekmoval v kategoriji do 18 let, kjer bo treba za dober dosežek pokazati precej več, kot na letošnjem prvenstvu. Verjamem, da mi ob primernem treningu dobri rezultati lahko uspejo tudi v prihodnje.

N.Z.

Letošnjega Evropskega mladinskega prvenstva, ki je bilo od 30. junija do 3. julija v mestu Jaroslaw na Poljskem, so se udeležili tudi mladinci Orientacijskega kluba Komenda Zala Zavrl, Polona Jezeršek, Žan Ravnikar in Matic Blaž.

Stres, ki ga prinašajo velike tekme, je botroval nekoliko ponesrečenim nastopom mladih športnikov, kar se je v ostri konkurenci hitro poznalo na končnih uvrstitvah, ki niso bile povsem v skladu z željami nastopajočih. Vendar je Matic Blaž, ki je v zadnjem času izjemno napredoval, med skoraj 100 udeleženci v kategoriji do 16 let dosegel odlično 15. mesto. To pa je do sedaj najboljši slovenski rezultat na tem tekmovanju. Žan Ravnikar je v isti kategoriji v cilj pritekel kot 68., med dekleti do 16 let starosti je bila Zala Zavrl 77., do 18 let pa Polona Jezeršek 69.

V Orientacijskem klubu Komenda vsem tekmovalcem čestitamo ob njihovih dosežkih. Posebej pa izpostavljamo uspeh Matica Blaža.

ORIENTACIJSKI KLUB KOMENDA

Junij je mesec, ko učenci odštevajo dneve do počitnic. Toda ne vsi. Mladi člani Orientacijskega kluba Komenda so nestrpnost odštevati dneve do začetka "olimpijskih iger mladih". United World Games je mednarodno tekmovanje, ki je med 16. in 19. junijem v Celovcu združilo preko 8000 tekmovalcev iz 30 različnih držav. Če je bil športni dogodek za nas samo "čez hrib", to ni veljalo za udeležence iz ZDA, Brazilije, Kenije, Mongolije, Indije,... Mladi športniki so se merili v atletiki, nogometu, košarki, rokometu, odbojki, tenisu, plavanju, ragbiju, hokeju na travi in orientacijskem teku. Slovensko ekipo tekmovalcev v orientacijskem teku je sestavljalo enajst mladincev iz OK Komenda in trije iz OK Azimut.

Kot je za olimpijske igre značilno, se je vse začelo s spektaklom na velikem stadionu. Glasba, ples, spreved zastav, ognjemet ter številni tekmovalci. Na tribunah so visoko vihrale za-

Na Svetovnih igrah mladih v Celovcu

stave, tudi slovenske. Dobro vzdruže med našimi tekmovalci, motiviranost in medsebojno spodbujanje je pripomoglo k odličnim uvrstitvam kopenskih športnikov.

Medalje za najboljše v skupnem seštevku tekmovanja UWG so prejeli: **Nejc Turk** za 2. mesto v kategoriji fantov do 12 let, **Katja Babič** za tretje med dekleti do 14 let, **Polona Jezeršek in Monika Ravnikar** pa za 1. in 2. mesto med najstarejšimi dekleti do 18 let. Zelo zanimivo je bilo tekmovanje v štafetah, kjer so ekipo sestavljali štirje tekmovalci. Izvrstno so se dopolnjevali **Monika Ravnikar, Polona Jezeršek, Zala Zavrl in Tjaž Gantar**, ki so si v kategoriji do 18 let pritekli srebrne medalje. Na posameznih tekmah so bili odlični tudi ostali tekmovalci: **Tilen Zupan** (1. mesto, M12), **Rok**

Kern (5. mesto, M12), **Ana Pia Pogačar** (5. mesto, Ž14), **Zala Zavrl** (4. mesto, Ž16).

Naj sklenem kot je zapisal organizator: "UWG je spektakel in festival športa. Je prizorišče, kjer se kalijo mednarodna prijateljstva." To smo občutili tudi mi in zato že odštevamo do začetka UWG 2017. *Romana Zupan*

Komendska planinska pot

(Kako sem jo prehodila v enem zamahu.)

Komendsko planinsko pot (KPP) sem, kot je že pisalo v zadnji številki občinskega glasila, prehodila 24. junija v 15.30 ure v počastitev praznika Dneva državnosti oz. 25-letnice osamosvojitve države Slovenije.

Na pot sem se podala ob 5.00 pri Planinskem domu Komenda s štirimi litri vode v nahrbtniku (v mehu), dvema kompletoma tablet O.R. S. (prehranskim dopolnilom), brezmesnim sendvičem, skuto, bananami, naglavno svetilko, če bi me ujela noč, polarno uro za merjenje časa in višinske razlike (v zadnjem delu poti je odpovedala baterija), obuta v treking čevlje, s pohodnimi palicami in primerno pohodniško oblečena.

Prvega žiga v Planinskem domu Komenda (335 m) nisem mogla dobiti, ker je bilo še vse zaprto; sem šla ponj naslednji dan.

Iz bližnjih ribnikov so se oglašale žabe in divje race.

Med hojo na Šenturško Goro sem že slutila, da me čaka vroč, naporen in soparen dan, kar se je pozneje potrdilo.

Prvi postanek sem – zaradi žiga – naredila pri gostilni Pavlin (666 m) na Šenturški Gori. Nikjer nisem videla žive duše, »pozdravil« me

je prijazen pes.

Med potjo na Ambrož pod Krvavcem (kmečki turizem Slatnar – 1078 m) sem se okrepila z gozdnimi jagodami. Prijazen gospod, doma iz Črne, od koder izvira Tina Maze, me je, ko sem ga povprašala, če je v bližini voda, usmeril k napajalniku za živino, pri katerem sem se odžejala.

Na Krvavcu (1853 m) so me »pozdravile« kravice, ki so se mirno pasle.

Prve planince (tri, ki so se vračali v dolino) sem srečala na poti na Veliki Zvoh (1971 m). Da mi ni bilo dolgčas, so poskrbele ptice s svojim oglašanjem. V bazenu ni bilo čisto nič vode.

Z Velikega Zvoha sem se ob žičnici spustila na pot na Dolge njive, kjer sem na planini nalezela na okostje ovce. Tu sem se kratko odpočila in uživala v pogledih na Krvavec in gore naokrog. Po dosegu Kalškega grebena (2224 m), najvišje točke na poti, sem se spustila na sedlo z oznako Vrh Korena (1999 m), od tam me je pot vodila na Kompotelo (1989 m), nato na Mokrico (1853 m), kjer sem morala zaradi strme in ozke poti zelo paziti na korake pa tudi na markacijo, da ne bi zašla v ruševju. Markacije so bile dobro vidne, kar pomeni, da so jih nedavno obnovili. Vodo sem vseskozi pila po požirkih, da ne bi dehidrirala; bala sem se tudi, da mi jo bo zmanjkalo. Vrhovi gora so bili zaviti v oblake, hoja pa, ker je bilo zelo soparno, zelo naporna.

Na planini Košutna (1974 m) sem se pomudila pri kapelici, ki so jo postavili v spomin na planinca, umrlega pod snežnim plazom.

Pri iskanju poti na Kriško planino sem zgrešila markacijo, zavila v smer proti Kamniški Bistrici, pri tem pa imela srečo, da sem naletela na vodo, napolnila meh z njo in bila tako rešena nadaljnjih težav glede tekočine. Ko sem prišla v dolino, mi ni kazalo drugega, kot da sem začela lesti proti vrhu hriba, ki sem ga imela za Kamniški vrh (1259 m), pri tem pa upala, da bom za-

gledala markacijo, našla pravo pot. Poklicala sem mami, ki me je vseskozi v mislih spremljala, pa tudi drugi domači, da mi je povedala, kje približno sem in kako naprej. Pozneje sem ugotovila, da je bila markacija na drevesu, a sem jo žal spregledala. Spustila sem se do planine Osredok (1100 m) in pot nadaljevala po meni že znani poti prek Koroških slapov, kjer sem morala zaradi utrujenosti že zelo paziti na korake, da ne bi zdrsnila. Kosce na Klemenčevim mi je svetoval, kako naj pridem do Sv. Lenarta (744 m). Čakalo so me le še Tunjice (370 m) in vrnitev na izhodiščno točko. To sem dosegla ob 20.30 ure, ko se je že mračilo.

Ker mi je odpovedala baterija pri polarni uri (pri 37 km hoje in okrog 3000 metrih višinske razlike, ne vem točno, koliko kilometrov sem prehodila in koliko višinskih metrov sem naredila. Počivala sem le, ko sem pojedla sendvič, pila vodo in žigosala kontrolne točke, ki jih je na KPP kar 14, ter naredila fotografske posnetke. Dvakrat sem zašla, ker nisem opazila markacije (bila je v drugi smeri, kot sem hodila), drugače pa je šlo vse po sreči.

Pot sem nazadnje ocenila kot dolgo in naporno v poletnem času, sicer pa zelo razgibano. V pomoč mi je bila knjižica Komenskega planinskega društva in zemljevid v njej, sicer pa sem se morala mestoma kar sama znajti. Zame je bil užitek, pa tudi izziv, ker sem vseskozi hodila sama. V oporo mi je bilo, da so me v mislih, pa tudi po mobitelu, spremljali in spodbujali domači. Laže bi bilo, če bi bil z mano oče, ki je že nameraval prehoditi to pot, vendar je imel tokrat premalo moči zanjo. Menim, da se je pravilno odločil.

Spominska značka in priznanje PD Komenda mi bosta zunanje potrdilo, da sem prehodila zahtevno planinsko pot, notranje pa zadovoljstvo, da mi je uspelo.

Marija Pavlič

IZ POSLANSKE PISARNE

Slovenci znamo in zmoremo

Sam še vedno verjamem, da smo Slovenci delovni in vztrajni ljudje. Številni naši rojaki po svetu so zaradi slovenskih značajskih lastnosti uspešni in prodorni podjetniki. Kaj nam gre doma tako narobe, da se naše značajske lastnosti in delovne navade ne morejo izraziti? Da bi lažje odgovoril na zastavljeno vprašanje, sem pogledal našo razvitost v primerjavi s sosednjimi državami v različnih obdobjih in tudi v različnih sistemih.

Ekonomski zgodovinar David F. Good v študiji o ekonomskem vzponu habsburške monarhije dokazuje, da je bila razvitost slovenskih dežel v primerjavi s povprečjem v Avstro-Ogrski leta 1913 naslednja:

Kranjska 77 %, Štajerska 91 % in Primorje celo 92 %. Najslabše je bila razvita Kranjska, Štajerska in Primorje pa sta skoraj dosegala povprečno razvitost habsburške monarhije. V času socializma je Slovenija v primerjavi s sosednjimi državami začela nazadovati. Ekonomist Ljubomir Madžar je izračunal, da smo leta 1986 dosegali le še 47 % razvitosti Avstrije in 55 % Italije. Z osamosvojitvijo je Slovenija znova začela dohitevati svoje sosedbe in leta 2007 dosegla 90 % razvitosti Avstrije in 94 % Italije. Po dobrih petnajstih letih samostojnosti se je Slovenija razvojno gledano vrnila tja, kjer smo v začetku 20. stoletja zapustili habsburško monarhijo. Nato je sledila gospodarska kriza, ki je razblinila naše upe, da bomo v nekaj letih dokončno ujeli naše severne in zahodne sosedbe. Gradualistična ekonomska politika in t. i. nacionalni interes sta v zadnjih petindvajsetih letih preprečevala nujne reforme, zato Slovenija gospodarske krize ni pričakala pripravljena, posledica tega pa je, da smo začeli izgubljati prednost celo pred nekdanjimi socialističnimi državami, pred katerimi smo imeli pred osamosvojitvijo veliko prednost. Verjamem, da smo Slovenci ob normalnih davčnih obremenitvah, z racionalno potrošnjo države in z boljšim upravljanjem tistega, kar imamo, spet sposobni dohiteti razvitejši svet.

Slovenci smo podjetni, dobro usposobljeni in predani. Slovenci imamo bistre ideje, vendar nas pesimizem prevečkrat ohromi. Zavedam se, da lahko reši Slovenijo zgolj okolje, v katerem se bodo dobro počutila mala podjetja. Krščanskodemokratska ekonomska politika ni takšna, da bi ukazovala, kaj naj ljudje počnejo v svojem življenju, naša ekonomska politika stremi k temu, da ustvari pogoje, v katerih bo lahko vsak državljan realiziral svoje ambicije, cilje in želje.

MATEJ TONIN, poslanec

IZ POSLANSKE PISARNE

Bo slovenski jezik izgnan iz slovenske univerze?

Kot ministrica za kulturo sem z ministrom za izobraževanje vodila stalno bitko za slovenski jezik, saj so si nekatere elite na univerzi zamislile, da bi jim finančno bolj koristilo, če bi na naši univerzi poučevali v tujih jezikih. Angleščina bi bila po njihovo bolj konkurenčna, saj bi z njo privabili na naše univerze tuje študente, kar pa bi posameznim fakultetam in profesorjem pomenilo dodaten vir zaslužka.

S tovrstnimi finančnimi apetiti nekaterih rektorjev, nekaterih visokošolskih profesorjev in zaposlenih na nekaterih raziskovalnih ustanovah se moram sedaj ukvarjati tudi kot poslanka. Žal je celo moj naslednik, minister za kulturo Tone Peršak, prvi teden svojega ministrovanja na vladi dvignil roko za sporni zakon, ki bi omogočil izgon slovenščine iz univerze.

Šele pred približno stotimi leti se je Slovincem izpolnila stoletna želja po slovenski univerzi. Sledil je pospešen razvoj slovenskega znanstvenega jezika. Ko smo ustanavljali lastno državo, si ne bi nihče mislil, da

bomo petindvajset let kasneje v slovenski parlament dobili absurden predlog zakona, z realizacijo katerega bi na slovenskih univerzah slovenski učitelji slovenskim študentom predavali v tujem, npr. angleškem jeziku, kar naj bi bilo financirano z denarjem slovenskih davkoplačevalcev. Za popolni izgon slovenščine iz univerze po tem predlogu zakona zadoščajo že skupni programi slovenske univerze s kako tujo univerzo. Prav tako se lahko celoten program izvaja v angleščini, če je v program vpisanih nekaj tujih študentov, ali če pri programih sodeluje kak tuj učitelj. Celotni študijski programi bi se po predlogu izvajali v angleščini, če obstaja kak primerljiv študijski program v slovenščini.

Predlagatelji zakona se požvižgajo na določbo Ustave RS, ki slovenskim študentom zagotavlja pouk v slovenščini. Prav tako jim očitno niso mar analize, ki dokazujejo padec kvalitete visokošolskega študija, v kolikor se študij ne izvaja v maternem jeziku. Nivo znanja slovenskih študentov tem tržno orientiranim profesorjem očitno ni pomemben.

Številne afere, ki so stalnica univerze in so bile nekatere očitane prav finančnemu ministru in ministricam za izobraževanje te vlade, npr. goljufige z obračunavanjem dodatkov za stalno pripravljenost, afera s honorarji, plagiatorstvo ipd., dokazujejo, da je etika in morala slovenske univerze dosegla dno. V enem izmed intervjujev sem že omenila, da so mi kot ministrici za kulturo v Lanthierijevem dvorcu v Vipavi, ki ga ima v upravljanju Univerza v Novi Gorici, v angleščini predstavljali delo univerze.

Potrebne bi bile torej korenite spremembe, ki bi z univerze odpihnile osebe, nevredne položajev, ki jih zasedajo in kvarijo ugled slovenske univerze.

Ne vem, kaj bo s predlogom spornega zakona. Žalostno je, da se moramo v mladi državi ponovno boriti za obstoj svojega jezika in nas morajo pri teh prizadevanjih podpirati profesorji tujih uglednih univerz.

mag. Julijana Bizjak Mlakar, poslanka Državnega zbora RS

Poročilo UPPG za delo v preteklem mandatu

USTANOVA
PETRA PAVLA GLAVARJA

UPPG je v obdobju od leta 2000 štipendirala 33 mladih, obdobje štipendiranja pa je bilo od 1 do 9 let, odvisno od tega, kdaj je kdo postal štipendist (najprej je mogoče to postati v 2. letniku srednje šole in do katere stopnje je študiral – štipendira se lahko do končne izobrazbe, ki jo kdo želi doseči).

V preteklem mandatu 2012-2016 je UPPG svoje delo pričela s konstituiranjem 9-članske Uprave, in sicer dne 16. 6. 2012. Člani Uprave so bili: dr. Marta Ciraj (predsednica), Tomaž Lah (namestnik predsednice), Viktorija Drolec, Edo Grmšek, Štefan Petkovšek, Martina Prezelj, Janez Ravnikar, Majda Ravnikar, Marija Schumet. Dne 16. 10. 2014 je umrla članica Uprave UPPG Marija Schumet. UPPG se je od nje, zveste in dobre članice, poslovila s sveto mašo, ki je bila v petek, dne 14.11. 2014 ob 18 uri v cerkvi sv. Petra v Komendi. Do konca mandata je Uprava nato delovala z 8 člani.

V pomoč Upravi so bili Odbor za dodeljevanje štipendij, Odbor za dodeljevanje socialne pomoči in Nadzorni svet.

Poslanstvo UPPG je pomoč pri šolanju nadarjenim socialno šibkim občanom Občine Komenda in pomoč občanom v stiski.

Naša poročila se pod področji posameznih organov UPPG nahajajo na naši spletni strani www.uppg.si.

UPPG je tudi v tem mandatu sodelovala s številnimi društvi, posamezniki, družinami, podjetji in drugimi, ki so nas podpirali v našem delovanju. Sodelovala je z Občino Komenda kot s stalno mecenko, s sodelavci občinske uprave, Kulturnim društvom Komenda, Konjeniškim klubom Komenda, Osnovno šolo Komenda-Moste in tudi z javnimi mediji, posebej z lokalnim glasilom Občine Komenda, Aplenco. Poleg Občine Komenda je statut mecenke pridobila tudi ena fizična oseba, dr. Marija

Bevčar Bernik. Tudi **gospa Bevčar Bernik**, ki smo jo večkrat obiskali v Domu Janeza Krstnika, kjer je živel ta plemenita gospa na jesen življenja, se je poslovila še v tem mandatu in sicer na **veliko noč, dne 27. 3. 2016**. UPPG se je od nje poslovila z objavo spomina na svoji spletni strani.

Vsi sodelavci UPPG, to je okoli 40 ljudi, delujejo prostovoljno in brezplačno ter brez povračila materialnih stroškov.

Način dela v UPPG je bil še naprej timski in v duhu medgeneracijskega sodelovanja. Štipendisti so bili vključeni v delovanje UPPG preko obvezne prakse v obsegu 80 ur/leto, in sicer pod vodstvom mentorjev. Štipendisti opravljajo dela, navedena v pravilniku o delovni praksi: npr. pomagajo slabše učečim učencem, predstavljajo UPPG na sejmu, pomagajo prvošolčkom varno prečkati cesto, vodijo bibliografijo, kronologijo, pripravljajo noveletne voščilnice, vodijo prireditve, pripravljajo publikacije....

Mentorji so poklicni strokovnjaki iz OŠ Komenda, kot tudi drugi člani UPPG na različnih področjih. Vsi sodelujoči v dejavnostih UPPG opravljajo delo brezplačno in brez materialnih stroškov.

Odbor za dodeljevanje štipendij je vodila **dr. Angelca Žerovnik**, člani pa so bili Danica Zmrzlikar (namestnica predsednice), Veronika Petek (tajnica odbora), Štefan Kern (član) in Franc Petrič (član). Sestava odbora je bila nespremenjena ves mandat.

V letu 2012/2013 je bilo **6 štipendistov**. Popotno listino (o dokončanju študija) sta (na začetku leta) prejela dva štipendista, in sicer Anja Čebul, ki je postala magistra mednarodnih in diplomatskih študij, in Grega Vozel, ki je postal univerzitetni diplomirani pravnik.

V letu 2013/2014 smo imeli **6 štipendistov**. Dve diplomantki sta v začetku leta prejeli popotni listini, in sicer Teja Koželj, ki je diplomirala iz smeri razredni pouk, in Anja Bolarič, ki je diplomirala iz specialne in rehabilitacijske pedagogike na katedri za logopedijo in surdopedagogiko (za gluhe in naglušne osebe).

V letu 2014/2015 smo imeli od oktobra dalje **7 štipendistov** iz Občine Komenda in eno štipendistko (botrstvo) iz Afrike (Etiopija), v letu 2015/2016 pa poleg afriške še **8 štipendistov** iz Občine Komenda.

Uprava UPPG se je v preteklem mandatu sestala na 21 sejah, na katerih je odločala o delu in usmeritvah UPPG.

Odbor za dodeljevanje socialne pomoči, ki ga je vodila Marija Dobnikar, po njeni razrešitvi na 10. seji Uprave UPPG (dne 27. 3. 2014), izvedeni na njeno lastno željo (podano dne 25. 2. 2014), pa ga je vodila Helene Drolec, prej članica tega odbora, ostala člana sta bila Angelca Zver in Darko Mavsar, imenovan na 10. seji Uprave UPPG (dne 27. 3. 2014).

Od 1.3. 2012 UPPG v sodelovanju z nekaterimi podjetji in občani vodi projekt izvajanja pomoči v obliki darovanja prehrabnih živil. Ob tem sodelujejo tudi zunanji sodelavci, občani Občine Komenda, Osnovna šola Komenda Moste ter Občina Komenda. Projekt se je izkazal kot nujno potreben in redno pomaga več kot 30 posameznikom oziroma družinam v stiski. Preko celega leta 1-krat tedensko poteka razdeljevanje hrane pomoči potrebnim občanom. V letu 2012 je bilo 494 obiskov, v letu 2013 je bilo 835 obiskov, v letu 2014 853 obiskov in v letu 2015 792 obiskov. Darove v obliki prehrabnih živil tedensko prispeva okoli 15 dobrotnikov. V projektu sodeluje od 12 do 15 prostovoljcev, ki vsi delajo brezplačno in brez nadomestila materialnih stroškov.

Vsako leto je UPPG objavila razpis za dodelitev denarne pomoči občanom občine Komenda v hudi stiski. Za vse uporabnike je Odbor za dodeljevanje socialne pomoči predlagal odobritev plačila položnic za osnovne dobrine, kot so elektrika, voda, odvoz smeti, skupni stanovanjski stroški in podobno. Vsi prosilci so bili v hudi materialni stiski in jim tekoči prejemki oziroma dohodki niso zadoščali za preživetje. Število prosilcev je bilo med 4 do 9 letno. Vsi predlogi so bili potrjeni s strani Uprave UPPG in realizirani.

Pomoč ljudem v (duševni) stiski po telefonu:

Kar pogosti so klici na telefonsko številko **040 280 245**. Največ vprašanj in želja za nasvet izhaja iz področja vzgoje, duševnih stisk, duševnega zdravja in zaskrbljenosti zaradi izobraževalnih problemov *nadaljevanje na 19. strani*

NSi Upanje za Slovenijo

Tokrat v ospredje postavljamo 2. knjižno delo avtorja mag. Mateja Tonina. V svojem delu razmišlja o treh vrednotnih sklopih: svobodi, varnosti in pravičnosti.

SVOBODO razume kot zagotavljanje vsem državljanom enake startne možnosti. Šolski sistem razbremeniti pomnjenja še vedno temelječih neuporabnih podatkov. Preusmeriti mlade v doslej premalo cenjeno poklicno izobraževanje in osvajanje osnovnih podjetniških principov. Uvesti dualni sistem – pol leta šolanja, pol leta praktičnega izobraževanja. Ekonomska politika pa bi morala biti stimulativno naravnana, s čimer bi motivirala ljudi za delo.

Za zagotavljanje VARNOSTI predlaga tri reforme: zdravstveno, pokojninsko in varnostno reformo. Poudarja, da imamo enega boljših sistemov starševskega varstva, a vendar je ranost izredno nizka. Meni, da bi država lahko naredila več za rešitev stanovanjskega problema mladih družin, vse pravice iz družinske politike pa bi se morale vezati na otroka in ne na njegovo vključenost v sistem. Ponuja zanimiv koncept pokojninskega sistema – zagotovljenih 600€ za vse državljane iz prvega pokojninskega stebra in varčevalni sistem samih državljanov za višjo pokojnino.

Občutek odsotnosti PRAVIČNOSTI v slovenski družbi je po njegovem mnenju eden naših ključnih problemov. Med rešitvami vidi reformo sodnega sistema s spremenjenim načinom izvolitve sodnikov in spremembo volilnega sistema, kjer predlaga namesto sedanjega proporcionalnega kombinirani volilni sistem. Ta sprememba bi bolje odsevala preference volivcev ter zmanjšala vpliv strankarskih ozadij. Ključno pa je ustvariti okolje, v katerem so državljani motivirani.

Kot pravi poslanec NSi, mag. Matej Tonin: »Knjiga zajema to, v kar verjamem, da bi bilo dobro za Republiko Slovenijo.«

Knjiga je odmevna, priporočamo jo v branje, kakor tudi vse kritike, ki jih je moč prebrati na spletu, kjer so oceno podali tako mediji kot posamezne politično že uveljavljene osebnosti.

*Krščanski demokrati OO N.Si Komenda,
Martina Prezelj in Danica Zmrzlikar*

PRAVNI NASVETI

Mediacija v družinskih sporih

Irena Hacin Kölner

Z ženo sva ugotovila, da nimava več skupnih interesov in se bova ločila. Imava dva mladoletna otroka. V času trajanja zakonske zveze sva zgradila hišo. Dogovorila sva se, da bo za otroka skrbela žena, o razdelitvi premoženja pa se zaenkrat ne moreva dogovoriti. Zanima me, ali lahko v postopku mediacije poskušava rešiti najina odprta vprašanja.

Postopek mediacije je neformalen postopek, v katerem stranki s pomočjo tretje, nevtralne osebe poskušata rešiti njun spor. Mediacija je zelo učinkovito sredstvo za reševanje sporov med fizičnimi osebami,

pa naj gre za družinske, dedne, sosedske ali odškodninske spore.

Če se zakonca, ki se želita razvezati, ne moreta dogovoriti, bodisi o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok ter o njihovih stikih z njima, bodisi o delitvi skupnega premoženja, bodisi o tem, kdo od njiju ostane ali postane najemnik stanovanja, in o preživljanju zakonca, ki nima sredstev za življenje in brez svoje krivde ni zaposlen (1. odst. 64. člena ZZZDR), lahko kdorkoli od njiju vloži tožbo za razvezo zakonske zveze in ureditev razmerij z otroki. Tožba za razdelitev skupnega premoženja se obravnava v ločenem postopku.

Sodišče praviloma po začetku pravnega postopka strankam ponudi možnost, da družinski spor poskušajo rešiti v postopku mediacije. Glavne prednosti mediacije so poleg popolne nevtralnosti mediatorja, zaupnost postopka ter prostovoljna udeležba vseh vpletenih. Če se obe stranki s postopkom mediacije strinjata, je kmalu določen mediator, ki ju povabi na skupno srečanje. Opravi se eno ali več srečanj, lahko tudi ločeno z vsako stranko. Mediator lahko ves čas postopka daje predloge za rešitev spora. Če je dogovor dosežen, ga mediator zapiše v obliki osnutka sodne poravnave. Sodišče nato v skladu z zakonom preveri ali je s takšnim dogovorom poskrbljeno za varstvo, vzgojo in preživljanje skupnih otrok ter za stike med otroki in staršema v skladu s koristjo otrok. Če sodišče ugotovi, da je temu tako, dogovor upošteva pri svoji odločitvi.

Prednost mediacije kot neformalnega postopka je tudi v tem, da daje strankam možnost, da svoja razmerja uredijo celovito in hkrati ohranijo medsebojne družinske vezi. To pomeni, da se lahko v mediaciji, ki teče v zvezi z ureditvijo razmerij do skupnih otrok, stranki dogovorita tudi o razdelitvi skupnega premoženja.

Mediacija je znak kulturnega reševanja sporov in nam je lahko le v ponos, če spor poskušamo rešiti po mirni poti.

*Odvetnica mag. Irena Hacin Kölner
PC Komenda, Pod javorji 6, Komenda
tel.: 059 082 030 ali 031 347 989
www.moj-odvetnik.si*

POD DROBNOGLEDOM

Aloe Vera

Blaž Filipič

Ta vsestransko uporabna zdravilna rastlina, ki spada v družino lilijevk, najbolje uspeva v suhih, puščavskih in subtropskih področjih. Na svetu obstaja več sto različnih podvrst, od katerih ima le peščica močno izražene zdravilne lastnosti. Zaradi le-teh je bila visoko cenjena in v zdravstvene namene uporabljana že pri Majih in Egipčanih. Ob vse večji uporabi Aloe Vere so se v 20. stoletju začele pojavljati njene prve plantaže, ki danes prevladujejo predvsem v Srednji in Južni Ameriki, Severni in Južni Afriki, Sredozemlju, na Kanarskih otokih, Šrilanki, Avstraliji in na jugu Kitajske.

Zdravilen potencial ta mesnata rastlina skriva v sredici listov, ki so pred za rast neugodnimi pogoji, zaščiteni z vosčeno vrhno plastjo. Sredica je zelo občutljiva na oksidacijo, zato je velik premik v predelovalni industriji Aloe Vere daljnega leta 1953 doprinesel Bill Coates, ki je našel način za njeno konzervacijo.

S predelavo listne sredice nastane gel, ki je primeren tako za zunanjo, kot tudi notranjo uporabo oz. uživanje. Zanj je značilno, da odlično obnavlja kožo in dobro celi površinske rane ter opekline. Lajša tudi srbečico ob pikih ali ugrizih žuželk in zdravi kožne ekceme. Nekateri ga uporabljajo tudi pri regeneraciji športnih poškodb

kot so zvini in pretegnjene mišice. Gel kože tudi razkuži in jo pomirja. Pri uživanju Aloe Vere navadno uporabljamo iz njene sredice pridobljen sok. Ta razstruplja, čisti prebavno pot, krepi imunski sistem ter krepi črevesno floro, s čimer izboljšuje našo prebavo.

Ne glede na vse pozitivne vplive na naše zdravje pa je vseeno potrebna določena mera previdnosti pri njeni uporabi. Kak odstotek ljudi je namreč alergičen nanjo, zato je potrebno pred večjimi kurami s to rastlino opraviti preizkus, kako dobro jo naše telo sprejema. V kolikor se odločimo za njeno uživanje, je potrebno pričeti z manjšimi količinami in opazovati telesni odziv. Enako velja za zunanjo uporabo. Nekaj gela si lahko ob prvi uporabi nanesemo na občutljiv predel kože (na primer pregib v komolcu) in opazujemo ali se bo pojavila kakršnakoli rdečica ali otekline. V primeru uživanja njenega soka se pri občutljivih posameznikih lahko pojavi slabost ali driska. V vseh primerih, ko pride do neželenih stranskih učinkov, je potrebno zmanjšati ali popolnoma prekiniti njeno uporabo.

Aloe Vera zagotovo ponuja naraven in, razen v redkih izjemah, neškodljiv pristop k lažšanju blažjih zdravstvenih tegob. Tubica z njenim gelom, katero lahko kupimo v večini drogerij, bo zagotovo dobrodošla v polnem času, ko je naša koža zelo izpostavljena tako soncu, kot tudi pikom različnih insektov.

INŠTRUKCIJE PREM
matematika, fizika, kemija
Blaž Filipič, uni. dipl. bioteh.
Za vse, ki želijo razumeti in znati več.
www.prem.si, 031 361 305

OLGIN KOTIČEK

Jajca

Olga Hace

Družinska kmetija Jenko je na Potoku ob svoji kmetiji postavila samopostrežni aparat za prodajo svežih domačih kokošjih jajc-jajčkomat. Sedaj nismo več odvisni samo od nakupa v trgovinah, zato si jih bomo brez slabe vesti večkrat privoščili. Jajca so popoln izdelek narave, saj vsebujejo vse sestavine, ki jih potrebuje naše telo. So poceni, v naši kuhinji in prehrani pa nepogrešljiva. Veljajo za simbol življenja in rodovitnosti. Sestavljena so iz štirih elementov. Jajčna lupina predstavlja zemljo, beljak vodo, rumenjaki ogenj in zračni mehurček pod zaokroženim delom zraka.

Ljudje, ki so aktivni, se zdravo prehra-

njujejo in brez večjih zdravstvenih težav jih lahko pojedjo več na teden. Starejši naj pojedjo le dva. Veliko stvari, ki jih pojemo, že vsebuje jajca. Za jajca je dolgo veljalo, da so holesterolska bomba, vendar je jajčni rumenjaki manj nevaren, kot beli sladkor ali konzervirana hrana, ki bolj dviga slabi holesterol v krvi. Jajce se naj izogibajo vsi, ki so nanje alergični, želodčno bolniki lahko jejo le beljak. Surova jajca odsvetujem, tudi domačo majonezo. Vsako sedem tisoče jajce je okuženo s salmonelo, ki je lahko tudi smrtno nevarna, za to jih vedno toplotno obdelamo.

Jajca so v kuhinji uporabna kot samostojna jed, kot dodatek za omake, solatne prelive, za testenine, njoke, peciva, nadeve, ... Jajčni beljak rahlja peciva, saj se s toploto močno razširi. Jajca v teh vročih dneh lahko popolnoma nadomestijo meso, priprava pa ne zahteva veliko časa. Privoščite si jih na več načinov, v različnih kombinacijah z veliko skledo solate in kosom črnega kruha.

NAJ VAM TEKNEJO! VARNO POLETJE VAM ŽELIM!

Starodobniki Društva stari traktor Moste v Italiji

Vinko Koželj zmagovalec Stelvia

Vsako drugo leto je gorski prelaz Stelvio v provinci Bolzano v Italiji prizorišče srečanja starodobnikov- traktorjev, kjer organizatorji vsakokrat organizirajo tudi tekmovanje prijavljenih vozil oziroma tekmovalno vožnjo vseh udeležencev iz doline na najvišjo točko prelaza. Letošnje srečanje, ki je bilo od 24. do 26. junija, je prvo od vseh srečanj v tujini, ki je društvu Stari traktor iz Most in naši državi prineslo zaslužen 1. mesto.

Srečanja se je udeležilo 400 traktorjev iz Italije, Avstrije, Nemčije, Švice, Luxemburga, Belgije, Nizozemske, Francije in Slovenije. Člani naše »odprave« so bivali v vasi Malles Venosta v provinci Bolzano,

nekoč del avstrijske Južne Tirolske. Kraji in smučišča ob gorskem masivu Ortler so znani po žičnicah. Tu pa je doma tudi alpski smučar Gustavo Thoeni, ki ima v kraju Trafoi hotel.

Tekmovanje je bilo na visokogorski cesti. Preko 46 serpentin so morali prevoziti

in premagati stari, a nič kaj utrujeni starodobniki. Vsi tekmovalci so prišli brez nezgod do cilja na vrhu prelaza (2.757 m). Po letošnjih določilih prireditelja tekmovanja je zmagovalec moral prevoziti progo v 1 uri in 20 minutah. To je uspelo **Vinku Koželju** (Društvo stari traktor iz Most), ki je tako za dve leti postal zmagovalec Stelvia, drugi in tretji pa voznika iz Nemčije.

Po končani uradni razglasitvi rezultatov so slovenski udeleženci pripravili skromno proslavo dneva državnosti, kjer so se članom naše ekipe in harmonikarju Roku Grašiču, ki je s slovenskimi vižami temeljito ogrel noge in duše prisotnih, pridružili tudi člani drugih ekip. Tako so se traktoristi odpravili proti domu v nedeljo zvečer in prišli domov zgodaj zjutraj naslednjega dne.

Čestitke zmagovalcu s pohvalo vsem, ki so tako tudi ime Slovenije ponesli v Evropo.

*Tone Ogorevc
(Vir: slike J. Žagarja,
internetni podatki
organizatorja)*

Vroč dan na balinišču v Komendi

Sreda, 20. julija, je bil verjetno eden najbolj vročih dni v tem poletju, kar pa ni motilo članov balinarske sekcije Društva upokojencev, da bi izpustili tradicionalno množično tekmovanje ženskih ekip iz ljubljanske regije. Tekmovanja se je udeležilo 9 ekip: skupaj 36 tekmovalk iz Kamnika, Mengša, Ljubljane-Bičevja, Ljubljane-Most, Dragomerja, Škofje Loke in z Iga. Od domačink pa sta tekmovali dve ekipi.

Ob začetku tekmovanja ob 8 uri, ko so se začele kotaliti prve krogle, je bila temperatura znosna, okrog 20 stopinj. Čez dan pa so se dekleta potila na soncu, ko se je tekmovališče ogrelo na nič kaj prijetnih

34 stopinj. Vendar tekmovalna vnema ni popuščala vse do konca turnirja ob 15. uri. Hladilna tekočina za pregreta telesa je bila na razpolago, dobro voljo pa so dekleta prinesla s seboj. In ker nobeno tekmovanje ne mine brez navijačev, so tiste, ki niso bile trenutno na igrišču, glasno navijale za kolegico. Komentarji brez zavdanja so izostali – vse so pokazale visoko navijaško kulturo, kot se za prijateljska srečanja ljudi naše generacije spodobi.

Turnir je po končanem tekmovanju pokazal naslednje rezultate: **1. mesto** je pripadlo **ekipi Komenda 2**, na drugem mestu so pristale tekmovalke iz Kamnika, tretja je bila ekipa Komenda 1, nevhvaležno 4. mesto pa je osvojila ekipa iz Mengša. »Najbližalka« je bila Ivanka Žulič. Malica. hlajenje grla, medsebojne čestitke in nekaj fotografij. Nato pa se je balinišče hitro spraznilo - čakajoč na hladen tuš so se tekmovalke, zadovoljne z organizacijo, odpeljale domov. Organizatorje pa so čakala še »zaključna dela«.

Balinarska sekcija pa zasluži še eno posebno pohvalo. Nekaj dni se je na balinišču zbralo 8 moških in dve članici, ki so balinišče tako temeljito pospravili in očistili, da je z obnovljenimi, sveže pobarvanimi črtami med stezami, očiščeno okolico in z gospodinjstvo natančnostjo pomito notranjostjo in vsebino omar, spodobno pričakalo svoje gostje. Ni prav veliko društev, ki bi tako skrbela za lastnino, inventar in okolico prostora, ki jim pomeni zbirališče, kraj rekreacije in druženja.

Tone Ogorevc

Kolesarjenje po Jakobovi poti

Po dobrem letu me je moja kolesarska žilica zopet popeljala v svet. Tokrat smo se s prijatelji podali v Španijo, na romarsko pot Sveti Jakob. To je bil že moj drugi obisk omenjene poti, prvič sem jo prekolesaril pred štirimi leti. Tokrat se nas je na pot podalo štirinajst kolesarjev. Z menoj so bili še Ana in Rudi Jeraj iz Gore, Marija in Franc Zarnik iz Suhadol, iz iste vasi tudi Edo Podgoršek, Ivi in Peter Sodnik iz Zaloga, Milena in Tone Preložnik ter Andreja in Miro Štern iz Šmartnega pri Cerkljah, Ivo je bil iz Ljubljane in še najmlajša Barbara Likar iz Idrije. Glavni šofer in vodja odprave je bil Roman Bajt iz Kranja, naš drugi šofer pa Ivo iz Krasa.

Na pot smo se podali 4. junija zgodaj zjutraj. Prek cele Italije, mimo Azurne obale smo prispeli v Nico, kjer smo prvič prespali v šotorih. Pričakal nas je dež, zato je bilo prvo postavljanje šotorov bolj mokro kot suho. Upali smo samo, da bo naslednjih dvanajst dni vreme lepše.

Že naslednje jutro nas je pričakalo sonce in pred nami je bilo še 800 km vožnje s kombijem. Zvečer smo si v kampu postavili šotore, Roman pa nam je pripravil okusno večerjo. Po večerji smo odšli v mesto, kjer smo se morali kot romarji prijaviti za pot. Zapisali so si naše osebne podatke, od kod prihajamo in kako se bomo podali na pot, peš ali s kolesom. Vsak je dobil svoj »credential«, popotniški zvezek, v katerega smo nabirali štempiljke po poti. Poleg pa si dobil tudi Jakobovo školjko, ki je simbol romarske poti Camino.

Kolesarsko pot smo začeli že v Franciji v kraju Saint Jean-Pied-de-Port. Tu se začne najbolj obiskana francoska popotniška pot, ki jo letno obišče tudi do 250 tisoč ljudi. Oskrbuje jo špansko združenje Svetega jakoba, ki skrbi tudi za »alberge«, prenočišča ob poti. Cena nočitve v albergi je od 5 do 10 €/noč/osebo. Imajo pa tudi nekaj cerkvenih albergov, ki so brezplačni.

Na začetku kolesarske ture smo na kolesa pripeli slovenske zastave, da so ostali romarji vedeli od kod prihajamo. Že takoj na začetku smo se podali v 20-kilometrski klanec, ki je bil kar hud zalogaj za dobro jutro in začetek naše poti. Prispeli smo na prelaz Ibaneta (1057 m), se spustili v dolino in že smo bili v Španiji, v deželi Nevaro. Prekolesarili bomo še deželo Riajo, Castilio in na koncu še Galicijo, kjer leži naš slaven Santiago. Prečkali bomo tudi sedem španskih rek. Nadmorska višina pa bo od 350 do 1335 m. Prva vas, ki smo jo prečkali, je bila Roncesvalles. Vas s samostanom, petimi hišami in dvema gostilnama. Tu smo dočkali prvo žigosanje, ki je kot seme pričetka poti, prvi korak in motivacijska sila za naprej. Vpisali so nas tudi v španski register romarjev. Nove vpise v register vsak večer pri sveti maši v samostanu tudi preberejo. Mi odkolesarimo naprej in ob poti že stoji prva tabla, na kateri piše, da je do Santiaga še 790 km. Po dobrih 100 kilometrih prispemo v prvo večje mesto, v baskovsko Pamplono. V tem mestu je vsako leto 7. julija po vsem svetu znan festival, kjer ljudje po mestnih ulicah tečejo pred podivjanimi biki. Bask ima svoj jezik, toda povsod ob poti, od vsakega pešaka ali domačina dobiš pozdrav »buen Camino« oziroma srečno Camino. Ob poti nas spremljajo različne oznake poti, od stebričkov, tabel, belih ali rumenih pušic, rumenih školjk ali pa samo preprosto piše Camino. Oznak je res veliko in pot je težko zgrešiti, če pa že jo, ti bo vsak mimoidoči znal pokazati pravo smer.

V večeru prvega dne po dobrih 120 km, 1670 višincev, smo prispeli v mesto Poenta la Reina. V tem mestu se na mostu reke Rio agro združijo vse evropske peš poti in tako od tu naprej do Santiaga vodi samo še ena pot. Poti pešakov in kolesarjev sta skoraj vedno druga ob drugi. Ta dan smo prespali na travniku alberga. Možnost je bila, da prespimo v albergu, ker pa so bile sobe s pogradi za 30 ali več ljudi, smo se raje odločili za naše šotorčke, kjer ima vsak svoj prostor, svež zrak in predvsem svoj ljubi mir. Naslednji dan nas je v soncu pozdravilo prav zanimivo mesto Estela, ki je obdano z ogromnimi vinogradi. Tukajšnji samostan, ki je tudi eden največjih v Španiji, na enem od vhodov ponuja romarjem brezplačen kozarec vina ali vode. Nadaljevali smo s kolesarjenjem in pripeljali smo se v mesto Logronia ravno v času sieste. Popoldanski počitek od 14. do 16. ure, ko zaradi hude poletne vročine zaprejo vse trgovine. Mi nismo počivali, spili smo kavo in pot nadaljevali po čudovitem parku, dolgem 15 km. Občudovali smo rdečo zemljo in ogromne skalnate verige, v katerih so ljudje nekoč imeli bivališča, veliko starih cerkva

na katerih zvonikih še danes gnezdiijo storklje z mladiči. Na poti proti mestu Najera smo srečali romarja pešaka, starega okoli 70 let iz nam bližje Benečije. Od doma je odšel prve dni aprila. Pot ga je vodila čez Italijo, mimo francoske Azurne obale do Barcelone in nato naprej. Celotna pot je za seboj vleče 100-kilogramski voziček, za katerega sam pravi, da je to njegova hiša. Mesto Santo Domingo de la Calzada nas je navdušilo s prav posebno cerkvijo. V njej je oltar s čisto pravim kokošnjakom, v katerem pa prebivata bel petelin in kokoš. Zadaj v prostorih cerkve so iz lego kock sestavljene vse glavne romarske cerkve ob poti ter prikazane vse slavne španske bitke. Vzpon na prelaz Pedrojo (1150 m) nas je kar malo prestrašil. Na cesti je veliko prometa, predvsem tovornjakov, toda s kolesom je pot dokaj varna. Ob robu ceste je vedno speljan dodatni pas za kolesarje, toda pri hitrosti 50 km/h ali več moraš biti vedno zbran in previden. Lep spust in prišli smo v mesto Burgos, središče pokrajine Castilio. Mesto ima 170 tisoč ljudi in pa čudovito katedralo, delo umetnika Gaudia. Podobna je barcelonski katedrali Sagrada Familia, toda malo manjša. Po kolesarski poti po mestu smo prispeli v kamp, za nami pa je bilo prekolesarjenih že dobrih 400 km. Pot iz mesta je bila označena in znašli smo se na podeželju, za mene najlepši del poti. Sama polja pšenice in cvetja, vmes pa preproge maka in nekaj dreves. Cesta se je premočrtno dvigovala v klanec in ni ji bilo videti konca. Pedala smo vrteli v istem tempu, eden za drugim, kilometer za kilometrom. Temperatura blizu 40 °C in še veter. Ob poti kamniti križi, kar je značilno za Camino. Dolg topoljev drevored nas je pripeljal do zapuščene cerkve, majhne katedrale še iz frankovskih časov, skozi katero je še sedaj speljana cesta. V Castroerezu, manjši vasi z opečnatimi hišami in strehami v isti barvi, ter z mogočno trdnjavo, ki je bila nekoč vojaška utrdba, smo srečali prvega Slovence. Štajerc iz mariborskega Dupleka, ki je štartal v francoskem Lionu, je imel za seboj prehojenih že dobrih 800 kilometrov. Vsak dan prehodi od 30-40 km, kakšen dan pa tudi več. Ob namakalnih poljih nas je čakala ravnina do Astorge (1000 m) v pokrajini Peseta. 250 kilometrov ravnine je strah in trepet pešakov. Tukaj pomlad prinaša nore barve žitnih polj, poletje neznosno vročino, jesen barvitost rdeče prsti ter zima obilo snega. Srečno smo prispeli v mesto Sagun, kjer smo srečali veliko popotnikov, vsakega s svojo zgodbo. Romarji pravijo, da se hitro vidi, ali te je Camino sprejel ali ne. Nekaterim pešakom in kolesarjem zatečje gležnji, naredijo se jim neverjetni žulji, se zastrupijo s hrano ali pa preprosto zbolijo. Romarjem konjenikom pa lahko začnejo štrajkati tudi konji. Romarji pešaki porabijo za celotno pot od 25 do 30 dni, kolesarji pa od 9 do 15 dni. Peš pot je potekala ob naši asfaltni poti, ob poti pa je bilo posejanih nešteto dreves, da romarjem dajejo vsaj malo sence. Poleti ob najhujši vročini, ob poti dežurajo tudi rešilni avtomobili z zdravnikom. Na sredi poti smo v senci zagledali oslička, ki se je pasel, vprežen pa je bil z zadnjim delom avtomobila. Avtomobil je bil spremenjen v bivališče za dva romarja in prtljago. Mož in žena sta začela romanje v aprilu po severni poti iz Bilbao v Santiago, potem pa po naši poti v nasprotni smeri do Saint Jean-Pied-de-Porta in potem domov. Naredila bosta okoli 2500 kilometrov. Srečali smo tudi gospo iz Logatca, ki je zaradi pretežkega nahrbtnika domov odposlala že dva paketa odvečnih in nepotrebnih stvari; samo zato, da bi imela nahrbtnik čim lažji. Prispeli smo v Leon, ki je tudi največje mesto v pokrajini Leon. Albergu z žigom smo dobili v centru mestu ob katedrali, ki je znana po tem, da ima največ vitražnih oken v Evropi. Mi smo do tukaj naredili že veliko kilometrov, veliko romarjev pa pot tukaj komaj začne, saj ti Camino priznajo, če imaš pre-

nadaljevanje na naslednji strani

nadaljevanje s prejšnje strani

hojenih ali prekolesarjenih več kot 200 km. Nekateri romarji Camino opravljajo tudi več let, vsako leto po nekaj kilometrov. Začela se je Galicia, zadnja pokrajina do Santiaga. Srečali smo skupino šestih Belgijcev z osličkom Šarlot, ki jim je tovoril vso prtljago. Pot so začeli v Belgiji, za njimi pa je bilo že kar veliko prehojenih kilometrov. Proti mestu je bil speljan obnovljen most še iz rimskih časov. Za malico smo poskusili špansko tortiljo, ki je bila odlična. Pot je zopet pokazala zobe, saj se je začel spet pravi klanec. Še pred tem pa smo v kraju Cruz de Fero odšli na »špeli in jajca«. V spomin na naš obisk smo na steno pritrdili slovensko zastavico. Pribrali smo na vrh prelaza, kjer stoji velik kup kamenja, na sredi pa steber, vrh njega pa križ. Romarji kamenje prinesejo od doma in ga tukaj pustijo in se tako simbolično rešijo vseh svojih težav. Čakal nas je spust po slabi cesti, dolg dobrih 20 kilometrov. Šli smo mimo mesta Ponferrade, v katerem je najbolj znan templarski grad, še iz časov križarskih vojn pred 700 leti. Pokrajina je en sam gričevnat svet, resje v rdeče belih barvah in rumeno cvetje. Prispeli smo na najvišji vrh Cebrero (1335 m), ki je tudi najvišja točka naše poti. Srečali smo simpatično nemško družinico s štiriletnim sinom. S seboj so imeli otroški voziček, pa tudi poganjalček, da ja fant lahko del poti opravil tudi sam. Cebrero je majhna vas z lepo majhno cerkvico in bila je ravno nedelja, tako da smo ujeli še del svete maše. Galicia je dežela majhnih kmetij, veliko pašnikov z ovčami in kravami, tu in tam pa je posejana tudi z njivami. Romarji pravijo, da če imaš celo pot lepo vreme, te bo gotovo v Galiciji dobil dež. In tudi pri nas je bilo tako. Na spustu v dolino je začelo deževati, tako da smo morali uporabiti dežno opremo. Spust je bil zaradi dežja nevaren, cesta pa lepa in široka. Mimo samostana v vasi Samos smo prišli do kampa v dolini. Pred štirimi leti je skozi dolino še tekla reka, sedaj pa imajo lepo akumulacijsko jezero. Na griču nad njim smo postavili naše šotore. Zjutraj nas je zopet pričakalo slabo vreme. Kazalo je, da bo dež in res je kmalu začel. Čakalo nas je še dobrih 80 km poti. Cesta je šla malo

gor in malo dol. Težek zalogaj za zadnji dan. Pešakov je bilo vedno več, kajti tu veliko španskih otrok pride hoditi tudi samo za en dan. Španci pravijo, da če ne greš na Camino, nisi pravi Španec. Vse bližje smo bili cilju in tudi sonce nas je pozdravilo, vetra pa smo bili že tako ali tako vajeni. 30 kilometrov pred Santiagom nas je pozdravil velik kamen z Jakobovo školjko; znak, da smo skoraj že na koncu poti. Po 880 kilometrih in 10 000 višinske razlike smo bili pred katedralo, vsi zdravi in srečni, da smo dosegli cilj. Naredili smo spominsko sliko pred cerkvijo, po tem pa smo odšli po priznanje za prekolesarjeno pot. Imeli smo več kot trideset žigov. Prispeli smo v kamp, čestitali drug drugemu in nazdravili z vinom in santiago torto. Roman nam je pripravil lepo presenečenje, saj smo ta večer udobno spali v bungalovih. V torek dopoldne smo s kombijem odšli v mesto, saj je zopet deževalo in močno pihalo. Nakupili smo nekaj spominkov, ob dvanajstih pa smo odšli k romarski sveti maši. Na začetku maše preberejo dežele iz katerih so na ta dan prispeli romarji. Na koncu maše pa cerkev pokadijo z ogromno kadilnico, saj pravijo, da je potem v cerkvi boljši zrak. Popoldne smo se zapeljali do Finistere oziroma do konca sveta, saj je to točka na celinski Evropi, ki je najbližje Ameriki. Zaradi dežja in vetra je bila pot s kolesi prenevarna. Obrnili smo se proti domu, čakala nas je tridnevna vožnja proti domu. Ustavili smo se še v Lurdu, kjer smo se v sredo zvečer udeležili procesije z lučkami in se tako Mariji zahvalili za srečno pot. Po 14 dneh smo se v Gorici poslovili in se Romanu ter Ivu zahvalili za vodenje in srečno pot. Na koncu nam je Roman izročil priznanja, na katerih je pisalo, da so Petrum, Ivanam, Hedum, Barbaram, Rudolfum, Annam, Franciscum, Mariam, Ivon, Milenam, Antonium, Miros, Andream in Markum opravili Jakobovo pot Camino v juniju 2016.

Grile Marko

Odprava Denali 2016

Odprava Denali* Kamnik 2016 so sestavljali člani AO in TSKO Kamnik Cene Berčič, Bogdan Jamšek, Lado Kladnik, Pavel Ocepek, Ivan Resnik, Vital Vek in Peter Zarnik.

Na pot smo se odpravili 24. maja; poleteli smo z Brnika in prek Frankfurtu prispeli v Anchorage, glavno mesto Aljaske. Takoj po prihodu smo se lotili dela, saj je bilo treba nakupiti še nekaj dodatne opreme, predvsem pa smo se morali založiti z ustrežno količino hrane. Dogovorili smo se, da bomo na gori največ dva tedna, pri čemer smo predvidevali, da bomo imeli skupno kuhinjo 11 dni, ostale dni pa naj bi si vsak sam pripravil višinsko hrano. Vlogo načrtovalca skupne prehrane, ki se nam je vsem zdela zelo težka, je prevzel Pavel in izkazalo se je, da je vse zares odlično opravil.

Naslednji dan smo se s kombijem odpeljali v dobrih 120 milj oddaljeno Talkeetno, kjer je letališče za polet proti Denaliju. V Talkeetni je tudi sedež nacionalnega parka, kjer se je treba na točno določen termin, ki je rezerviran več mesecev vnaprej, sestati s predstavnikom parka, ki razloži pravila obnašanja v parku in pojasni okviren potek vzpona in seveda opozori na vse objektivne okoliščine, ki jih je treba pričakovati pri vzponu.

Sledilo je še zadnje mučno pakiranje in tehtanje prtljage ter čakanje na letalo. To nas je 26. maja proti večeru odložilo na stranskem jeziku ledenika Kahiltina. Tam smo prevzeli še 5 galon (približno 19 l) goriva za kuhanje in vso opremo prepakirali na plastične, približno 1,5 m dolge

sani. Vsa oprema je tehtala približno 60 kg na posameznika in ko je bila z najboljšim vedenjem in znanjem privezana na sani, je sledilo prvo dejanje v naši avanturi - 150 višinskih metrov dolg spust na ledenik Kahiltina. O potovanju s sanmi smo od predhodnikov slišali veliko anekdot, od zelo smešnih pa do malo manj, najbolj res pa je, da je vleko in vodenje sani težko primerjati s katerokoli dosedanjim gorniško izkušnjo. Kljub temu, da smo se na ta izziv vsak po svoje skušali pripraviti skrajno resno, pa je vse dobilo svoj pravi pomen šele tu, ko se je vse skupaj zares začelo dogajati.

Začeli smo na okoli 2000 m nadmorske višini in prvi kilometri so bili kar hitro za nami. Ko so se urini kazalci začeli bližati deveti uri, smo se odločili, da si pripravimo tabor. Sonce je medtem že zašlo za gore in v senci smo kaj hitro spoznali eno od zakonitosti vremena na ledeniku - temperatura je v trenutku padla za deset in več stopinj. Prvo postavljanje šotorov in kuhanje je vseeno minilo v dobrem in spodbudnem razpoloženju.

Tudi do poldneva naslednjega dne se nismo preveč utrudili, saj je ledenik na začetku skoraj raven in včasih je minila tudi ura ali več, da smo se dvignili le za nekaj 10 metrov. Popoldne pa smo le prišli do prve konkretne vzpetine in s tem tudi spoznanja, da bo vlečenje sani, na smučeh seveda, kar resno in trdo delo. Vreme je bilo skoraj idealno, sončno in toplo, da pa nam ni bilo prevroče, je pihljal vetrič, po okusu nekaterih včasih celo malo preveč. Do večera smo dosegli Tabor 2 na višini okoli 2600 m.

*Denali (6190 m) je najvišja gora v Severni Ameriki. Ime Denali v domorodskem jeziku kojukon pomeni »visoko«. Do leta 2015 se je gora imenovala Mount McKinley.

Peš na Svete Višarje

Že dolgo sem si želel peš romati na Svete Višarje. Za to sem imel več priložnosti, vendar se nisem nikdar odločil, raje sem izbral vožnjo z žičnico. Že te me je bilo malo strah, kajti pod progo se kar vrstijo globoki prepadi. Kadar sem iz zelo odprte kabine, v katero gre šest potnikov, pogledal navzdol, me je vedno stisnilo pri srcu, pa tudi v želodcu. Kaj če ...? Vendar tega »kaj če ...« k sreči ni bilo nikoli.

Na Višarjah sem kar malo zavistno pogledoval romarje, ko so mi, obloženi z lažjimi ali težjimi nahrbtniki, pripovedovali, kako lepo romarsko pot iz Žabnice so prehodili. Z njihovih obrazov je žarela neka posebna sreča, veselje in zadovoljstvo, da so se peš povzpeli na znamenito romarsko pot k višarski Mariji na stičišču slovanskega, germanskega in romanskega življa. Sicer brez polen, o katerih v povesti Višarska polena piše Narte Velikonja, a polni tistega doživetja, ki za dosego plemenitega cilja žrtvuješ več, kot je treba, prekosiš samega sebe, premagaš lenobo dolinca, udobja vajenega meščana ali vaščana, se povzpneš h Kraljici gora, Sancti Marii della montagna, o kateri tako lepo poje italijanska pesem. Italijani, izjemni graditelji visokogorskih poti in cest ter svetišč, že vedo, zakaj ji jo pojo. Pa tudi Slovenci ne zaostajamo za njimi po pobožnosti do božje Matere.

»Nič, zadosti je pretehtavanja, ali bi se na Višarje povzpел peš ali bi se vnovič peljal z žičnico,« sem si rekel tokrat. Priložnost, da grem enkrat peš, kot pravi romar, se mi je ponudila ob 90-letnici cerkvenega lista krške škofije Nedelja, ki so jo ob koncu praznovanj sklenili 2. julija prav na Svetih Višarjah. Odločilno je bilo povabilo, naj se romarji, ki se bodo do svetišča povzpeli peš, zberejo ob 8. uri pri spodnji postaji žičnice na Svete Višarje. Žilavi urednik Vincenc Gotthardt bo šel gotovo peš, glavni urednik Hanzi Tomažič verjetno tudi, morda še katera od pogumnejših Korošic, sem bil skorajda prepričan, ko sem se v ranem sobotnem jutru vozil proti Trbižu in dalje proti Žabnicam. Nisem se zmotil. Vincenc mi je, ko sem iskal parkirišče, že pomahal s prostora pod avtomobilsko cesto, kjer je parkiral svoj avtomobil, namesto Hanzija pa meni tudi dobro znana urednica Micka Opetnik. Povedala sta mi, da je Hanzij ostal doma, ker ga zelo boli noga zaradi borelije. Zelo se mi je zasmilil.

»A tja gor moramo?« sem se s travnika nad spodnjo postajo žičnice zagledal v znano cerkvico na zelo oddaljeni rebri. »Tja,« mi je zatrdil

Skupinski posnetek pred romarsko cerkvijo na Višarjah

Foto: Jožef Pavlič

nadaljevanje na naslednji strani

Vzpetine na poti imajo tudi konkretna imena in tista, ki nas je naslednjega dne pripeljala do Tabora 3 na višini okoli 3300 m, nosi pomenljivo ime Skihill. Da se ob poti nismo dolgočasili, so poskrbeli vračajoči se gorniki, ki so z raznimi akrobatski vragolijami in le sem in tja s kakšnim konkretnim smučarskim znanjem skušali spraviti neposlušne sani po Skihillu navzdol. Povedati pa je treba, da je smučarjev malo, prevladujejo krplje ali pa samo čevlji.

V Taboru 3 smo se odločili za prvi dan počitka. Višina se na Denaliju občuti drugače kot v drugih gorovjih, ki smo jih obiskali do sedaj. Temperatura zraka se namreč od ekvatorja proti polu niža, zaradi tega je zračna opna tanjša, kar pomeni da zračni tlak z višino pada hitreje. Zato je »višina« na Denaliju v tem času za 10-15% »višja« kot v Himalaji.

Celotna pot do Tabora 4, ki se imenuje tudi Base camp je dolga več kot 30 km. Etapa do Tabora 4 velja za najtežjo. Že takoj nad Taborom 3 sta dva težka odseka, Motorcycle Hill in Squirrel Hill (verevica); prvi »hill« je malo bolj strm, drugi pa nekoliko prečno nagnjen in zato »idealne« za prevračanje sani. Zato smo smuči raje privezali na sani, na noge pa smo si naredili dereze. Kasneje smo veliko razpravljali o tem, kje je bilo težje in kaj vse se je komu dogodilo. Naslednji odsek, Windy corner, pa na srečo ni opravičil svojega imena; le na koncu je bil začinjen z zoprnico prečnico, na kateri smo spet (pre)večkrat nameščali prevrnjene sani.

Končno se je pred nami le prikazal Tabor 4 na višini nekaj manj kot 4200 m. V njem je bilo treba čim hitreje najti čim boljše mesto; v taborih se namreč odprave menjajo in če uspeš zavzeti prostor katere od tistih, ki je tabor pred kratkim zapustila, je seveda večina »infrastrukture« že narejene in tako ni treba zgraditi svojih protivetrnih zidov in izkopavati v sneg luknje za kuhinjo in stranišče. Ustrezen prostor nam je na srečo uspelo hitro najti, kljub temu pa se je bilo treba kar podvizati, saj se je

sonce hitro spuščalo za bližnjo steno. Temperatura po sončnem zahodu na tej višini še bolj strmoglavi in vsem, ki jih je zaton sonca ujel še na poti, so preznjena oblačila skoraj v trenutku zamrznila tako, da jim prvi stil s taborom ni ostal v najlepšem spominu.

Sledila sta dva bolj ali manj dolgočasna dneva namenjena za aklimatizacijo. Teorije o tem, ali je bolje počivati ali je bolje zmerno se gibati, ali pridobivati višino in - se vračati na spanje nižje, so različne, raziskav, ki bi z gotovostjo potrjevale eno ali drugo, pa je bolj malo. Drži pa, da je odziv telesa pri vsakem posamezniku nekoliko drugačen in da obstaja še kup drugih okoliščin, ki vplivajo na naš in peterica odločila, da sotoro in ostalo opremo spakiramo v nahrbtnike in se pomaknemo za približno 1000 m višje, v Tabor 5, nato pa mogoče naslednje dni »pogledamo« proti vrhu. Vital in Cene sta se odločila, da se bosta še dan ali dva aklimatizirala. Prvih 600 metrov vzpona nad Taborom 4 je »flanka«, ki jo je iz tabora moč opazovati, kot bi imel pred seboj velik stenski ekran. Začne se položno, potem pa se postavlja pokonci, zadnjih 200 višinskih metrov je v naklonu okoli 45 stopinj in opremljenih s fiksno vrvjo. V zelo vetrovnih dnevih se tod rada pokaže bleščica »živega« ledu in takrat je ta »štiklec« kar naporen. Ko pa zapade nov sneg, je, če odštejemo višino in agencijske kliente, ki se mučijo z raznimi vrstmi vrvene tehnike, »prav prijeten«.

Po prehodu na sedlo se pot nadaljuje po grebenu, ki je ponekod kar izpostavljen. Nam je okrog ušes pihal le blag veter, zato smo se »pentljanju« z vrvmi odpovedali ter prehitevali nekatere vodene skupine, pri čemer pa smo za seboj slišali godrnjanje vodnikov, češ da s prehitevanjem ogrožamo njihove kliente.

nadaljevanje v naslednji številki

nadaljevanje s prejšnje strani

Romarji z avstrijskega Koroškega pri maši v Marijnem svetišču na Višarjah
Foto: Jožef Pavlič

Vincenc. »Vendar ni tako hudo, kot je videti, le zadnji del poti je bolj strm. Če bo Micka zmogla, boš tudi ti,« mi je zagotovil Vincenc. »Če bo Micka, bom tudi jaz,« sem si na tihem dejal, vendar brez podcenjevanja. Imel sem prav, kajti Micka in njena prijateljica Milka Kriegl iz Zahomca, urednica bodočega slovarja ziljskega narečja, sta s pohodnimi palicami pogumno merili pot navzgor.

Po vijugavi poti med travniki, polnimi rož, smo zagrizli v blaten gozdni kolovoz. Da ne bi bili blatni do ..., smo se izogibali najhujšemu blatu, ki so ga povzročili gosencičarji in traktorji z vožnjami lesa. Blata je bilo kmalu konec, sprva ne pretirano strma pot se nam je kar dobro odsedala.

Spotoma smo se okrepčali ob sladkih gozdnih jagodah, se nasmejali ob pogledu na jurčka, izdolbenega iz lesa. Meni so se zaiskrile oči, saj sem že prej pogledoval levo in desno, ali kaj takšnega že kuka izpod privzdignjenega listja. Vincencu sem razkril, da pri gobarjenju na Jezerškem kdaj pokukam čez državno mejo na Koroško, ali tudi tam kaj bode iz tal, vendar vedno malo v strahu, da mi ne bi lovec izprašil zadnjice zaradi pretirane sle po jurčkih. Vincenc me je vprašal, ali sem že prebral Handkejevega Norega gobarja. Ko sem mu odgovoril, da še ne, mi je močno priporočil to knjigo. Da pa si Vincenc ne bi mislil, kako čisto nič ne poznam koroške književnosti, sem mu povedal, da sem z velikim občudovanjem prebral knjigo Angel pozabe pisateljice Maje Haderlap. »Ta knjiga je več naredila za zgodovino koroških Slovencev kot pa učene razprave,« je moje občudovanje pisateljčine pripovedi komentiral Vincenc.

»Tule se pa še Cigani ne bi naselili, tudi begunci ne,« sem pripomnil ob na pol podrti hiši levo ob poti. Vincenc, ki je sicer nosil svojega nikona na varnem v nahrbtniku, ga je tokrat potegnil ven, kljub mojemu svarilu pogumno stopil v podrtijo in naredil nekaj posnetkov. Sam sem vseskozi vneto pritiskal na sprožilec svojega nikona, kajti iz časnikarske izkušnje vem, kako dragoceni so lahko ti posnetki in da mi bodo kdaj prišli prav. Naj bodo tisti ob lesenem križu, slapovih vode, ki je veselo poskakujoča in brbotajoča dvakrat prečkala našo pot, romarji (planinci) pa so se ob njej lahko osvežili in odžejali; ob spominskih križih dveh umrlih romarjev, tudi duhovnika Ignaza Kienzla s fotografijo in z zaznambo rojstnega dne in časa smrti, ali posnetki planinskih rož ob poti. Malo me je bilo sram, ko me je Micka »kot izkušenega gornika« povprašala, kakšne vrste rože so to, zagrozila pa mi je s palico, ko sem nekaj rekel čez ženske, in ogorčeno ugovarjala, da niso takšne, kot mislim, da so. Vse bolj hude in godrnjave žene.

Bog ve, kakšna je Gabi Frank, sem premišljeval. Z njo sva v prejšnjih dneh izmenjala nekaj iskrih miselnih utrinkov po elektronski pošti. Moška zvedavost, ki je včasih hujša od ženske. Ali jo bom prepoznal, sem se spraševal, ko sem dan pred romanjem gledal fotografijo članov strokovne žirije, ki je mojo črtico o beguncih nagradila z napovedano objavo v Nedelji. Me bo že našla, sem se zanesel na žensko iznajdljivost. In res me je prav pred romarsko cerkvijo. »Jaz sem Gabi,« se mi je preprosto in odločno predstavila. »Zamišljal sem si vas tako,« sem pripomnil.

Da se z Micko ni igrati, sem vedel že od prej. Kako zelo je sposobna, odlična organizatorica (to se je med vzpenjanjem na Višarje poka-

zalo, ko je kar med hojo po mobitelu urejala nekatere stvari), dobra in skrbna – Vincencu in meni je večkrat ponudila vodo. Da je tudi dobra govornica, je pokazala v nagovoru romarjem na začetku maše. Da zna biti hvaležna, kar je pri ljudeh vse bolj redka vrлина, pa ob koncu maše v poimenski zahvali vsem, ki ustvarjajo Nedeljo, so zaslužni zanj, so sodelovali pri maši v lepem romarskem svetišču, ki ga je poslikal (tudi postaje križevega pota ob romarski poti) slikar Tone Kralj. Res ne razumem, kako da nekaterim te poslikave niso všeč, tudi Kraljevo delo ne, sem se spraševal ob pogledu nanje. Zdelo se mi je, da sodijo v planinsko okolje, kjer mora biti človek malo bolj robusten, krepak, če hoče preživeti, se spoprijeti z dostikrat kruto naravo. Ne takšno, kot je bila na ta prelep dan, da se je Zahomčanka Milka vsake toliko časa, posebej zadnji del poti, ob pogledu na v vse gostejše oblake ovijajoči se vrh Montaža in njegovih sosedov ustavila in vzdikala: »Kako lepo!«

Ko je povedala, da je iz Zahomca, sem se takoj spomnil tamkajšnje smučarske skakalnice, posebej skakalca domačina Franza Wiegela, pa župnika Stanka Trappa v Bistrici na Zilji, s katerim smo pred leti pred njegovim župniščem srkali kavo in pogledovali na prekrasen svet naokrog. Posebej proti Dobraču, s katerega je pred stoletji utrgal strašen plaz in pokopal pod sabo več vasi. »Zadnjega slovenskega župnika na štirih dvojezičnih župnijah v Ziljski dolini,« je pripomnil Vincenc, ponosen in v svojo pokrajino zagledan Ziljan z velikim talentom za likovno oblikovanje. In dodal, da na Koroškem že več let ni bilo nove maše novomašnika slovenskega rodu. S to ugotovitvijo je povzročil burno razpravo o vlogi stalnih diakonov ter za Cerkev zavzetih laikov. Pridružila se nama je tudi Micka. Podražil sem jo, ali je že kdaj pridigala? »Sem,« je pritrdila, »prvič in zadnjič v domači župniji. K temu me je nagovoril naš koncilsko zavzeti in prebujeni kaplan, dekan Srienc pa je tako nasprotoval temu dejanju, da je bila cerkev tisto soboto, ko sem pridigala, skoraj prazna.« Na glas sem se zarežal ob tej Mickini odkritosrčni izpovedi, saj mi je dobro znano, kako gleda uradna Cerkev na vlogo ženske v njej in kje naj bi bilo njeno mesto: niso redki prenapetosti, ki bi najraje videli, da za štedilnikom v župnišču! Še izpred let sem si dobro zapomnil, kako mi je Micka na vprašanje, kaj bo počela, če ne bo dela pri Nedelji, na mah izustila: »Bom šla na prodajati solato na plac v Celovcu!« Prepričan sem, da bi bila pri tem ravno tako uspešna, kot je pri pisanju in drugem delu za Nedeljo.

Kar hudo mi je bilo, da se nisem mogel veseliti visokega jubileja Nedelje z njenim glavnim urednikom Hanzijem, s katerim sva še skupaj »klepala« članke na Družini, ko je bil Hanzij pri njej na praksi. Dobesedno »klepala« na preprosta pisalna stroja za omarami na uredništvu, za katerimi je kraljeval neprekosljivi urednik in časnikar Jože Zdravec. In ker se pri meni poleti skoraj vsak pogovor začne oz. konča z gobami, sem tudi zdaj zaneseno razlagal, kako dobre ocvrte dežnikarice, ki sva jih prej nabrala v suhadolskih gozdovih, je Hanziju pripravila moja žena Marta. Dejal je, da tako dobrih gob še ni jedel.

Vesel, da sem, čeprav popolnoma prepoten, zmogel prisopihati na Svete Višarje, sem si v cerkvi dal duša s petjem Marijinih pesmi. Petje je s svojim enkratnim glasom vodil Andrej Lampichler z uprave Nedelje. Pogledoval sem že proti spovednici, v kateri je spovedoval moj sovaščan p. dr. Peter Lah, ali bi vstopil vanjo ali ne, vendar sem tokrat dal prednost časnikarskim zadolžitvam. Po maši pa tudi svojim telesnim potrebam, ko me je Micka povabila v gostišče, kjer sem si po njenem nasvetu privoščil tris. Okrepljen z dobrim obedom, nagrajen s še zadnjim pogledom na prelepe in slikovite Svete Višarje sem kot »penzionist« (tako me je ocenil žičničar) po vožnji z gondolsko žičnico v dolino in uro in pol vožnje z avtomobilom došel v svoje ljube Suhadole, od koder sem se strahoma podajal rano zjutraj na pot. Tudi zato, ker so mi sodelavci pri že dopolnjenih 65 letih odsvetovali načrtovani podvig. Čestitka Avstrijca v gondoli, predvsem pa dosežen cilj in veselje, da sem bil vnovič skupaj s prijatelji z Nedelje, mi bo ostala v trajnem spominu – v velikem spoštovanju do vseh ustvarjalcev pri Nedelji in njenem poslanstvu med slovenskimi rojaki onstran Karavank, o katerem je med mašo vzneseno govoril župnik in dekan Jurij Buch.

Bog vas živi, dragi Korošci, in Nedeljo tudi!

Jožef Pavlič

ŠPORTNO PLEZANJE

Začetni tečaj za pripravnika

Pod okriljem ŠPO Komenda je spomladi potekal tečaj za pripravnika športnega plezanja. Ob pomoči inštruktorjev in pomočnikov smo se na stenci v Planinskem domu v Komendi spoznavali z zgodovino in organiziranostjo športnega plezanja, etičnim kodeksom Slovenskih plezalcev in varstvom narave. Praktično smo spoznavali različne plezalne tehnike, vržno tehniko (varovanje, prevezovanje, padci, spuščanje ob vrvi) ter različne načine vzpona. Ponovili smo tudi znanje naše prve pomoči ter se seznanili s tem kako pravilno in kvalitetno trenirati, kakšne so najpogostejše poškodbe pri plezanju in treningu in kako jih lahko preprečimo. Srečali smo se tudi s plezanjem bolderjev na Kravi v Kamniški Bistrici.

Novo pridobljeno znanje vrhne tehnike smo najprej preizkusili na visoki umetni steni v ŠPO Rašica v Šentvidu, nato pa smo poskušali čim več vaditi v naravnih plezališčih. Na naše veselje je Markov stavek: »Vreme bo!«, največkrat res obveljal. Tako smo preizkušali res realen teren, ki velikokrat ni idealen in je na mestih tudi moker in spolzek; naše prvo plezališče zunaj je bil Kamnitnik. Prvo soboto v maju smo se odpravili na pravcat družinski izlet v Napoleoniko v Italiji, kjer smo poleg utrjevanja znanja varovanja in pravilnega vpenjanja, tkali nova prijateljstva in nabirali rdečo barvo.

Svoje spretnosti smo utrjevali tudi v Predddvoru, kjer smo dali pou-

darek predvsem na pravilnem varovanju, plezanju in osvajanju novih smeri. V Turncu, pod Šmarno goro, pa smo nad ozkim stopniščem osvajali znanje varnega in pravilnega prevezovanja ter spuščanja ob vrvi. Ob vsem tem smo preizkusili tudi nevarni vstop in paleta različnih vozlov, ki so za varno športno plezanje eno-raztezanih smeri nujni.

Svoje obnovljeno, pridobljeno in utrjeno znanje smo dokazovali na izpitu v Evropskem plezališču. Inštruktorjem in pomočnikom smo pokazali naše znanje plezanja, prevezovanja, spuščanja ob vrvi in varovanja. Dobili smo pohvale, spodbude in komentarje, ki nam bodo pri nadaljnji plezalni poti prišli še kako prav.

Poleg pridobljenega znanja za pripravnika športnega plezanja smo pridobili še veliko več. Dobili smo družčino nasmejanih in izzivov željnih soplezalcev, ki z veseljem vzamejo plezalko in ostalo opremo in gredo s teboj v steno.

Mika tudi tebe? Pridruži se nam!

Marta Jagodica

ČEBELA IN OSAT

Julij 2016

NA PREŽI

V Aplenci tudi v letu 2016 nadaljujemo akcijo NA PREŽI in podeljujemo ČEBELO IN OSAT. Predloge in pobude na GSM 031 638 699 ali urednistvo.gok@komenda.si oz. andrej.zalar@siol.net dajejo lahko vsi občani, naslove na željo ne objavimo.

ČEBELA – Verjamete, da komur življenje piše veliko zgodb, živi poleg enega več življenj. Kar bi ta trenutek rekel, najbrž ne bi bilo prav, če bi skušal šteti zgodbe tokratni julijski čebeli. Je pa prav, da veste, da je nedavno tega praznoval okrogel jubilej. In zakaj čebela? Ne za njegove življenjske zgodbe, ampak zato, ker ga v vsaki Aplenci z že kar častljivo kilometrinno srečujete bralke in bralci, ko vam razkriva različne domače dogodke. Ja, Tone Ogorevc. ČEBELA tokrat zate. In naj bo zdravje še naprej boter tvoji zvestobi Aplenci in v veselje vsem, ki jo imamo radi.

ČEBELA za julij 2016

Svetovno prvenstvo na Japonskem

Na Japonskem, v mestu Kitakyusha (836 km od Tokia) je bilo 9. julija 2016 Svetovno prvenstvo v standardnih plesih za starejše mladince. Udeležilo se ga je 62 plesnih parov iz 39 držav sveta. Kot drugi slovenski par sta se prvenstva udeležila Jaka Podgoršek in Katarina Matuš. Dosegla sta 30. mesto (zlata sredina) in za 10 mest pustila za seboj drugi slovenski par.

Jaka in Katarina sta dobro odplesala in imela suveren nastop. Z rezultatom sta zadovoljna, čeprav so bili cilji nekoliko višji. Na tekmovanju in potovanju ju je spremljal njun dolgoletni trener Blaž Pocajt.

Za dosežen uspeh jima iskreno čestitamo.

M.M.

OSAT za julij 2016

OSAT – Radi slišimo in radi se tudi pohvalimo Kako lepa je Slovenija. Pa verjamete, da vsi, ki pridejo k nam, ki so pri nas, ali pa mi vsi, vidi(jo)mo, da imamo ceste. Kategorizirane in ne kategorizirane, državne in občinske in kar prenekatere *bogpomagej*. Pa veste, da lahko vidi(jo)mo, do kod je cesta, od kod naprej pa pločnik. In vmes na stiku robnika in cestišča? OSAT! Ne povsod. Na Glavarjevi v občini Ne. V Mostah (na državni) DA, sploh proti Križu in Podgorju in naprej ... (To je cesta, ki vodi na Štajersko). Pa tudi po občini ga ne manjka. Seveda na stike ne bomo sadili rož, lahko pa počistimo OSAT.

ČEBELE so priznanje in vzor za delo in skrb na različnih področjih, OSATI pa ogledalo, ki nam ni za vzor.

KLEMEN GRMŠEK: ŠTIRINAJSTI DEL POTI

Nepal

Klemen Grmšek

Triindvajset milijonska država, ki na tri strani meji z Indijo, na sever pa s Tibetom oziroma Kitajsko, je zares pisana dežela. Čeprav Nepal v zgodovini niti ob mnogih poizkusih Britancev ni bil nikoli v celoti zavzet, se občuti velik vpliv indijske, kitajske, tibetanske in mongolske kulture. Zanimivo pa je, da so ljudje tu še dandanes razdeljeni na kaste, ki pa se načeloma ne mešajo, še posebej ne s porokami. Večinoma pa se niti ne družijo s predstavniki ostalih kast, vsekakor pa v svojo hišo ne bodo spustili koga iz nižje kaste. Do leta 1950 je bilo še celo z zakonom določeno, kdo lahko s kom je riž in pije čaj. Njihovi razredi pa niso razdeljeni glede na finančno stanje, temveč na rodbino. Tako je najvišje na lestvici duhovniška kasta, sledi jim kraljeva rodbina, pa vojaška, zdravilci, kmetje in delavci. Teh 5 osnovnih pa se deli še naprej na preko 108 kast, katerih ime bo vedno zapisano skupaj s priimkom, tako vedno takoj vedo, kam kdo paše.

Nepal je danes priljubljena destinacija za mnoge turiste in popotnike. Največ jih pride sem zaradi apinističnih in pohodniških izzivov, ki jih država ponuja, kar je povsem logično, ko pa tu »domuje« 8 od 10 najvišjih vrhov sveta. Zame vrhovi niso v prvem planu. Saj ne da me ne bi mikalo stati na vrhu sveta, vendar, resnici na ljubo, nisem pripravljen za takšen podvig. Tako bom moj obisk Nepala bolj izkoristil za odkrivanje njihove narave in kulture.

Katmandu je prestolnica Nepala in ima malo več kot milijon prebivalcev. Vendar se tega pretirano ne občuti, saj nima ogromnih zgradb in tudi ulice so precej majhne za veliko mesto. Kar pa takoj pade v oči, je njihova neurejena komunala. Glavna ulica Tamel skoraj bolj spominja na kako gozdno pot, kot pa na središče mesta. Blatna, luknjasta in popolnoma zanemarjena. Edino kar ji daje pridih azijskega mesta so smeti vse povprek, smog in neprestano hupanje avtomobilov. Tu ima avtomobilska hupa popolnoma drugačen pomen kot v Evropi. Praktično se med vožnjo neprestano hupa, velikokrat kar iz navade ali pa zgolj preventivno. Tako kot ceste sta urejeni tudi električna in hidro napeljeva. Oskrba z elektriko je precej naključna in je v povprečju na voljo 14 ur na

dan. Oskrba z vodo pa je sicer stalna, vendar je žalostno, da ima mesto ob vznožju najvišjega gorovja na svetu tako zastarel vodovodni sistem, da voda iz pipe ni pitna.

Če je kdo ob mojem začetnem opisu pomislil, da je mesto nezanimivo, se je pošteno zmotil. Definitivno ima svoj čar. Ulice so polne simpatičnih malih prodajal, kjer nudijo polno zanimivih spominkov in dobrin za vsakodnevno rabo. Se pa najde tudi ogromno trgovin z alpinistično opremo, tako da ni problema, če je kdo kaj pozabil doma. Je pa treba biti kar previden pri nakupovanju, saj nam turistom pogosto na začetku postavijo nerealno ceno in je včasih z nekaj barantanja moč kupiti izdelek za 15% prvotne cene. Drugače pa so ljudje zelo sproščeni in nasmejani. Najlepše pa so njihove barve. Že hiše so v vseh mogočih pastelnih barvah, ljudje pa se tudi radi oblačijo zelo pisano. Še posebej ženske si rade nadenejo vzorčasta, živo zelena, rdeča, modra in rumena oblačila. Če odmislimo neprijetnosti, ki sem jih naštel na začetku, imajo ulice zares prijeten utrip in moram reči, da se mi prav nič ni mudilo zapustiti mesta. Kot zanimivost pa lahko še omenim, da na celem potovanju do sedaj nisem videl toliko slovenskih zastav kot ravno tu. Nekajkrat v barih, velikokrat pa v prodajalnah s spominki. Prav v eni od slednjih sem se ustavil in začudil nad našo zastavo v družbi le kakšnih 12 ostalih. Prodajalec pa me je ogovoril, če sem iz Slovenije. Ko sem mu pritrdil, se je široko nasmejal in dejal, da smo mi njegovi najljubši gostje. Iz zgornje police pa je potegnil fotografijo, na kateri pozira s slovensko zastavo in 9 slovenskimi prijatelji. Pravi, da letos ponovno pridejo in da jih komaj čaka. Očitno smo tu kar dobro zastopani.

Lumbini je malo mestece na skrajnem jugu države. Prav lahko bi ostalo popolnoma neopazeno, vendar pa je to ena večjih znamenitosti Nepala. Tu je pred 2579 leti kraljica Mayadevi povila Gautama Siddharta Buda, ustanovitelja budizma in enega najbolj spoštovanih oseb v zgodovini. Danes je tu ogromen park, katerega osrednji del je muzej. V njem sicer ni moč videti drugega kot kamen na zemlji, ki naj bi označeval točno mesto, kjer je bil rojen Buda. Okrog po parku pa je razporejeno polno budističnih samostanov in templjev, ki vsak zastopa eno državo. Razen kamenja na tleh in spektakularnih samostanov pa mesto sicer ni nič posebnega.

Bardia je uradno nacionalni park na zahodu države, jaz pa bi jo raje opisal kot košček raja na zemlji. Kar precej strogo varovan park, nudi zavetje mnogim ogroženim živalskim vrstam. Če imamo srečo, lahko na safari izletu vidimo slona, enorožega

Naravni park Bar dia

nosoroga, krokodila, pitona in celo tigra ter seveda še mnogo drugih manjših živali. Sam sem se odločil za safari z raftom, saj so mi obljubili, da imam na ta način največ možnosti, da končno vidim tigra v njegovem naravnem okolju. Če pa se me drugače na potovanju drži sreča, mi je pa na žalost tokrat obrnila hrbet. Ne samo, da skupaj z enim nemškim turistom iz rafta nisva videla tigra, videla nisva niti slona in ne nosoroga. Pravzaprav sva poleg ptičev in insektov le za nekaj sekund videla krokodila, najbližje srečanje pa sem imel s pijavkami. Glede na to, da je bila to daleč najdražja stvar, ki sem si jo privoščil, sem bil seveda krepko razočaran. Na srečo pa sva se organizatorjem dovolj zasmilila, da so nama ponudili še safri pohod z 80% popusta. V upanju na kaj več sva seveda izkoristila ponudbo. Pohod po starodavnem gozdu pa se je izkazal za neprimerno boljše naložbo. Tu sem končno videl slona in nosoroga v naravnem okolju, za ta letni čas nenavadno pa nam je pot prekrižal tudi 5 metriški piton. Nisem se mogel upreti, da ga malo ne požgečkam po repu. To je ena tistih stvari, ki jih Mastercard ne more kupiti.

Ker nisem videl tigra imam razlog več, da se vrnem sem, tako ali tako pa pragozd ni edino, kar me je navdušilo v Bardiji. Zares čarobne so okoliške vasi, kjer sem bil nastanjen. Precej položna pokrajina polna riževih polj, med katerimi so posejane male hiške, ki so po večini narejene iz blata in bambusa. To je spet eden od tistih redkih krajev, kjer dobiš občutek, da čas ne obstaja, vsi se vozijo z kolesi, vsi so nasmejani in nikamor se nikamor ne mudi. Vsa okolica je prepletena z malimi potočki iz katerih kukajo nasmejani in razigrani otroški obrazi. Tu so ti otroci, katerim moderna tehnologija ni pokvarila otroštva. Cele dneve skačejo na okoli, plavajo, se škropijo, se gugajo na lianah in neobremenjeno tekajo naokrog. Vsakič, ko pa sem se s kolesom pripeljal mimo njih, so veselo mahali in vzklikali: Namste, namste... Zanimivo pa, da skoraj vsi otroci govorijo nekaj angleščine. Dvomim, da se naši dvanajstletniki lahko kosajo z njimi. Sicer je v Nepalju bolj znan in bolj obiskan nacionalni park Chitwan na vzhodu države, vendar bi sam veliko bolj priporočal Bardio. Najbrž ima več čara ravno zato, ker nima masovnega turizma. Jaz sem se tu nameraval ustaviti le za vikend, pa sem se na koncu »zataknil« za 9 dni.

Toliko zaenkrat. Iz Nepala, se bom pa od tu oglasil še enkrat. Lep pozdrav v rodno Komendo.

Katmandu

Poročilo UPPG za delo v preteklem mandatu

nadaljevanje z 10. strani

otrok in mladine. Posamezna vprašanja se nanašajo na skrbi zaradi gmotnih težav.

Člani **Nadzornega sveta** so bili: Damjana Tepina (predsednica), Mirko Kepic (član) in Miran Erce (član).

Pregled poslovanja pokaže, da smo od leta 2007, ko je UPPG od celotnih prihodkov v letu sama ustvarila 56% denarnih sredstev, 44% pa je prispevala Občina Komenda, v zadnjih štirih letih imeli stanje, ko je Občina Komenda prispevala več kot polovico potrebnih denarnih sredstev. Tako stanje je bilo posledica krize, saj je v tem času izjemno težko pridobivati donatorska sredstva. Ob ustanovitvi UPPG je bil sprejet dogovor, da naj bi UPPG prispevala polovico potrebnih sredstev za delovanje ustanove, ostali del pa naj bi si pridobila UPPG sama. Ob tem je potrebno povedati, da **ni ovrednoten niti delež, ki ga UPPG ustvari s prostovoljnimi delom svojih članov, niti delež, ki ga UPPG zbere v obliki živil**, ki jih razdeljuje med pomoči potrebne občane.

V preteklem mandatu smo skupaj s Kulturnim društvom Komenda in Občino Komenda organizirali **štiri dobrodelne novoletne koncerte**: z Eroiko in domačima pevskima zboroma Društva upokojencev in združenega mladinskega pevskega zbora OŠ Komenda Moste (2013), z Vladom Kreslinom (2014), z Evo Černe (2015) in obema prej omenjenima zboroma ter s Shirly Roden in prav tako obema pevskima zboroma (v letu 2016).

Skupaj z Občino Komenda in Kulturnim društvom Komenda smo organizirali gostovanje predstave Alma Karlin: »Pod košatim očesom«, oboje v izvedbi Ljubiteljskega gledališča Teharje. Novelo »Pod Košatim očesom« je po prevodu **Zdenke Serajnik** dramatisiral **Peter Simoniti**. V letu 2016 je bil organiziran tudi koncert citrarjev iz Komende in okolice, ki smo ga poimenovali »Pozdrav pomladik«.

UPPG je vsako leto sodelovala na spomladanskem in jesenskem kmetijsko obrtnem sejmu z namenom predstavljanja ustanove in pridobivanja denarnih sredstev. Predstavitve organizira članica Uprave UPPG, sodelujejo pa prostovoljci iz UPPG in štipendisti. Predstavljanje traja 3 dni – od petka do nedelje.

V okviru Šole za vrednote in življenje je UPPG v letu 2012 organizirala nadaljevalni seminar z naslovom »Sveto pismo«. Seminar je vodila

doktorica teologije s. Snežna Večko, na zadnjem srečanju pa je sodeloval tudi Robert Friškovec. Naslovi srečanj so bili naslednji: Vera/zaupanje/zvestoba (21.11.2012), Bratstvo in zaveza (12.12.2012), Kako beremo Sveto pismo ter Ženske v Svetem pismu (9.1.2013), Pravičnost/usmiljenje (23.1.2013) z gostom g. Robertom Friškovcem. S svojim prostovoljnim prispevkom, za katerega sta oba predavatelja dovolila video snemanje in predvajanje posnetka, sta obogatila vedenje slušateljev o Svetem pismu in k gradnji odnosov med ljudmi. V letu 2013 smo imeli Nadaljevalni seminar z naslovom »Etika«. Sodelovala sta dva uveljavljena predavatelja in sicer: prof. dr. Miro Cerar s predavanjem z naslovom etično ravnanje za boljši jutri (10.10.2013) in prof. dr. Jože Ramovš s predavanjem Gibanje za svetovni etos (24.10.2013) in Etičnost, duhovnost in verovanje (14.11.2013). V letu 2014 smo imeli zanimivo srečanje z naslovom »Uresničevanje človekovih pravic v Sloveniji«. Gostja je bila varuhinja človekovih pravic v obdobju 2013-2019 Vlasta Nussdorfer. V letu 2015 pa smo prisluhnili p. dr. Andražu Arku, ki je imel predavanje z naslovom »Postati in ostati kritični gledalec filma«.

V pripravi na referendum o družinskem zakoniku je UPPG v sodelovanju z občani Občine Komenda v letu 2016 izvedla strokovno srečanje na to temo.

Koncerti domačih talentov so redna dejavnost UPPG za pospeševanje razvoja talentov. V preteklem mandatu je UPPG pripravila dva koncerta, in sicer novembra leta 2012 in novembra leta 2014. Doslej je UPPG pripravila deset tovrstnih koncertov.

Srečanja štipendistov, mentorjev in staršev ter članov UPPG so namenjena krepitvi medsebojnih vezi, izmenjavi izkušenj, snovanju nadaljnjih vizij delovanja UPPG idr. UPPG je v tem mandatu organizirala tri taka srečanja. UPPG želi svojim štipendistom dati tudi možnosti za duhovno rast, kot dodano vrednost k tistemu, kar lahko prejmejo v rednih programih šolanja. Na prijateljskem srečanju se dogovorijo tudi za program delovne prakse štipendistov za tekoče leto.

Poleg navedenih rednih dejavnosti je UPPG opravljala še naslednja omembe vredna dela:

Konec leta 2012 je UPPG v sodelovanju z Občino Komenda, ob soglasju Čebelarске zveze Republike Slovenije ter komendskega župnika g. Zdravka Žagarja, pripravila spletno aplikacijo knjige Petra Pavla Glavarja »Pogovor o čebelnih rojih«, ki je prevod in priredba originala knjige Antona Janše in njegove posodobljene izdaje. Za strokovno pomoč in dodelitev mesta na spletnem portalu DEDI se UPPG iskreno zahvaljuje mag. Mateji Šmid Hribar in Damjanu Murnu. Omenjena knjiga je na voljo na spletni strani: <http://www.dedi.si/dediscina/460-pogovor-o-cebelnih-rojih>.

UPPG je enkrat v tem mandatu (v letu 2013) sodelovala na tržnici Turističnega društva Komenda na Koželjevi domačiji. Vzrok za to je bila donacija semenskega čebulčka, dar podjetja Lidl d.o.o., ki jo je UPPG zamenjala za prostovoljne darove za živila. Tako so prostovoljci UPPG zbrali za razdeljevanje socialne pomoči lepo količino živil, ki so jih razdelili pomoči potrebnim ljudem, in znesek 105,52 EUR, ki so ga prispevali v sklad UPPG. Denar je bil porabljen v skladu z namenom darovalcev.

UPPG je v letu 2013 z namenom, da bi informacija dosegla nekoga, ki to potrebuje, organizirala predstavitev skupnosti Cenacolo, ki deluje v Škocjanu pri Novem mestu od dne 13. 5. 2004 dalje. Predstavitve je potekala v Glavarjevi bolnici, na naslovu Glavarjeva 104, Komenda, v sklopu prireditev ob občinskem prazniku Občine Komenda.

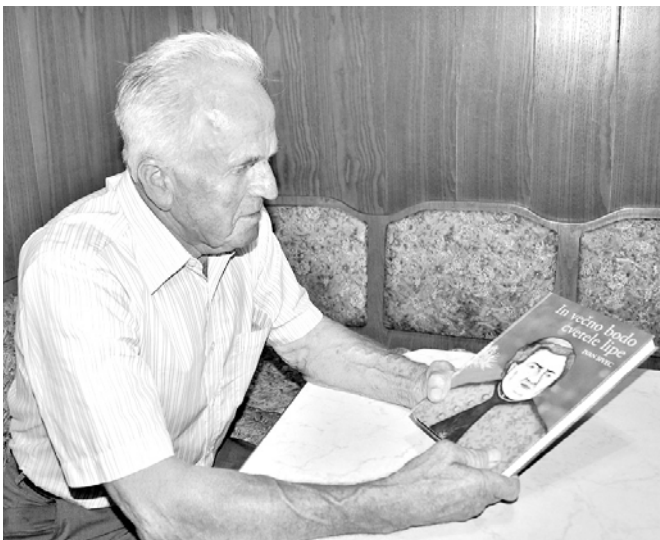
Pridobivanje sredstev: UPPG je pridobivala sredstva, kot že navedeno, iz dotacije Občine Komenda, od prireditev v lastni režiji v sodelovanju z društvi, z donacijami pravnih in fizičnih oseb. Omeniti je treba, da je v letu 2014 vpeljala tudi SMS donacije po 1 EUR prek vseh operaterjev v Sloveniji. Ob koncu mandata, dne 16. 6. 2016, je bilo stanje finančnih sredstev pozitivno, tako da lahko UPPG normalno posluje naprej. Podrobni podatki so razvidni iz interne dokumentacije.

dr. Marta Ciraj
nekdanja predsednica Uprave UPPG

Ponatis Sivčeve knjige

Pred dnevi je s podporo Občine Komenda izšel ponatis knjige z naslovom **In večno bodo cvetele lipe**, avtorja Ivana Sivca. Pobudnik za ponatis je bil Marko Zadržal, ki si prizadeva tudi za ureditev spomin-ske sobe. Več o ponatisu, prijetnem poletnem kulturnem dogodku in Markovi pobudi pa v septembrski Aplenci.

- A. Žalar

Junij razmeroma varen

Začele so se počitnice, prišel je čas dopustov in daljših odsotnosti od doma. Se pa najde vedno kak nepridiprav, ki s svojimi dejanji ogroža varnost našega premoženja, iz zlobe ali celo maščevanja poškoduje stvari, ki so last drugih ljudi. Promet se odvija večkrat po polzevo na nekaterih odsekih avtocest, za katere bomo morda v bodoče plačevali stojnino namesto cestnine?

Poročilo Policijske postaje v Kamniku beleži v tem mesecu razmeroma malo kaznivih dejanj, kar je sicer prijetna slika trenutnega stanja, ki pa se zaradi tega, ker znajo nepridipravi po svoje izkoristiti vroče čase v svoj prid, lahko hitro spremeni.

VLOMI: zgodil se je en sam poskus vloma in to v poslovne prostore v Mostah, kjer je nastala samo materialna škoda na vratih.

TATVINE: 4. 6. je neznani storilec čez noč s stanovanjske hiše v Mostah ukradel bakrene žlebove. Istega dne so bakreni žlebovi izginili iz stanovanjske hiše na Sadarjevi ulici; osebni avtomobil, ki nosi reg. št. LJ H8-31 J, je bil 14. 6. odtujen v Suhadolah. Morda pa je nepridiprav odšel na počitnice?

JAVNI RED IN MIR je bil kršen 5. 6. na Gmajnici. Policija je ustrezno ukrepala zoper dva udeleženca.

PROMETNE NESREČE: Zgodilo se 6 prometnih nesreč, ki pa imajo svojo dobro stran – vse so terjale samo lažje telesne poškodbe; pri vseh nesrečah je utrpela škodo samo pločevina. Kraji prometnih nesreč: 1. 6. glavna cesta Moste-Brnik, 16. 6. Moste, 16. 6. Glavarjeva ulica v Komendi, 21. 6. Moste, 30. 6. Podgorje in 30. 6. na Križu.

Kaj dodati na koncu tega poročila? Večkrat je že bilo pisano o varnosti v prometu in varnosti premoženja. Ne bo odveč, če si te zapise, ki so istočasno tudi priporočila varnostnih organov, v prejšnji številki našega glasila še enkrat preberete in storite vse potrebno za osebno varnost, varnost na cestah in posvetite tudi pozornost osebnim predmetom na plažah. Pravijo, da se v dopustniških časih izredno namnožijo »krščene srake«, posebno v turističnih krajih.

Prijeten in predvsem varen dopust vam želim!

Tone Ogorevc

*Našla si svoj mir
v večnosti tišine.
Našla si svoj prostor,
kjer ni več bolečine*

V SPOMIN

PAVLI ČAMERNIK
IZ MOST PRI KOMENDI

Mineva leto dni, odkar je v 91. letu starosti odšla od nas naša draga teta Pavla.

Hvala vsem, ki se je radi spominjate.

Vsi njeni

Komenda - Ljubljana, julij 2016

Jasmina Ilić

Komendčanka, ki pomaga beguncem

Jasmina Ilić

O beguncih, migrantih je bilo letos že veliko napisanega in povedanega. Več slabega, kot dobrega. Predvsem pa je bilo v nas veliko strahu pred neznanim, pred ljudmi, ki jih ne poznamo, so drugačni, kot mi, tako po barvi kože, kot po načinu življenja. Vendar je bil veliko večji strah prisoten na drugi strani, na strani beguncev, migrantov. Bežali so, in seveda še bežijo, pred smrtjo in bežijo v neznano, v negotovost.

Eden od načinov premagovanja strahu je spoznavanje tistega, česar se bojimo. Nekaj beguncev je ostalo tudi pri nas, v begunskih centrih v Postojni,

Logatcu, na Vrhniki in v Ljubljani.

Gospa Jasmina Ilić, Komendčanka, jih obiskuje, jim pomaga tako s kuhinjskimi obroki, kot tudi z drugimi dobrinami, kot so oblačila, posoda, kozmetika in čistila. Skratka, spoznava jih in jim pomaga. Lepo bi bilo, če bi se ji pridružili tudi mi, ostali Komendčani. Pomoč je namreč še kako potrebna... In tudi premagovanje strahu pred begunci, migranti na tak način.

Če se boste odločili za kakršnokoli pomoč, pokličite Jasmino Ilić na Jezerškovi ulici v Komendi (041-767-636), ki je naredila že 43 dobrotelnih koncertov, jih vodila, pela.... V imenu beguncev vam bo hvaležna.

-až

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin bo večno ostal.
Ni se ti uspelo posloviti,
morala si čez noč od nas oditi.
Kogar imaš rad nikoli ne umre,
le daleč, daleč je ...*

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je
nepričakovano zapustila
naša draga mami, sestra,
tašča, babica in prababica

KATARINA OČEPEK
HROVAT
IZ SUHADOL

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, krajanom in sodelavcem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste jo osebno ali v mislih pospremili na njeni zadnji poti.

Zahvala gospodu diakonu za opravljen obred, pevcem, trobentaču in pogrebni službi.

Za vedno boš ostala z nami v trajnem in lepem spominu.

Vsi njeni.

Časopis Aplenca – Glasilo občine Komenda je naslednik časopisov Aplenca, ki je prvič izšel 10. januarja 1992 in Glasila občine Komenda, ki je začel izhajati po ustanovitvi Občine Komenda. Skupaj sta izhajala do konca leta 2006. Od 25. januarja 2007 pa je časopis Aplenca-Glasilo občine Komenda vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo pod zaporedno številko 1135.

Aplenca-Glasilo občine Komenda izdaja Občina Komenda, Zajčeva 23, 1218 Komenda

Odgovorni urednik Aplence-Glasila občine Komenda: Andrej Žalar

Telefon: odg. urednik: GSM 031 638 699, e-mail: urednistvo.gok@komenda.si

Uredniški odbor: Katja Tabernik, Bojan Škof, Danica Zmrzlikar, Marija Špehonja, Grega Krmavnar, Andraž Lozinšek, Marko Dobnikar.

Člani uredništva: Viktorija Drolec, Vera Kepić, Tone Ogorevc, Jože Pavlič, Tanja Sušnik, dr. Marko Žerovnik ... Priprava za tisk in tisk: **BOLD**. Naklada: 2100 izvodov. Izhaja enkrat mesečno, vsa gospodinjstva v občini ga dobijo brezplačno.

Aplenca na spletu:
www.komenda.si

Aplenca-Glasilo občine Komenda, leto 25, številka 8-9 bo izšla 30. septembra 2016. Gradivo za objavo oddajte do vključno četrtega, 15. septembra 2016. Oglase, zahvale oddajte na zgoščenci (CD) v tajništvo na občini, ali pošljite po E-pošti na naslov: urednistvo.gok@komenda.si. Informacije tudi na GSM 031 638 699

PGD MOSTE

Huda ura v občini Komenda

Popoldne, 13. julija, so se na našem območju uresničile napovedi meteorologov o hudem neurju, kar potrjujejo tudi naši pozivniki. Čeprav okrnjeni zaradi dopustov smo uspešno delovali na štirih intervencijah hkrati.

Ob 15:38 smo bili obveščeni, da se je prevrnilo tovorno vozilo na cesti med Mengšem in Mostami. Z dvema voziloma je odšlo 7 članov na kraj nesreče. Do prihoda avtodvigal, ki so tovornjaka postavila na kolesa in odvlekla s cestišča, smo zavarovali območje nesreče. Aktivirali smo tudi PGD Mengeš za pomoč pri usmerjanju prometa iz Mengša proti Mostam. Na intervenciji so bili še gasilci iz PGD Kamnik, policisti, podjetja z avtodvigali, cestni delavci Gorenjske gradbene družbe. Intervencija je bila končana 19:45.

Ob 15:58 smo odšli na intervencijo, ker je veter odkril streho v Suhadolah 54. Zaradi sočasne intervencije, je vozilo 01 s prometne nesreče odšlo, prišla pa je dodatna enota z vozilom 02. S PVC folijo smo s pomočjo lastnika prekrili približno 5m² strehe. Intervencija je bila končana ob 18. uri.

Ob 16:16 nas je obvestil krajan, da mu je zaradi velikega naliva meteorna voda zalila klet. Lastniku smo objekt zavarovali s protipoplavnimi vrečami. Večje škode ni bilo. Na intervenciji so bili pol ure 4 člani z vozilom 01.

Ob 16:44 pa smo bili obveščeni o že četrti intervenciji, ker je veter odkril še eno streho v Suhadolah 57. Streho (6 m²) smo v dobri uri ponovno prekrili z novimi strešniki. Intervencija na tej lokaciji je trajala dobro uro.

Po končanih vseh akcijah (6 ur) smo ob 22. uri vsa vozila pripravili za naslednje, nove morebitne akcije.

Intervencije v prvem polletju 2016

V prvem polletju 2016 smo opravili **19** intervencij, kar pomeni povprečno **3** intervencije na mesec. Za primerjavo: lani, celo leto **2015**, smo imeli **24** intervencij, leta **2014** je bilo **20** intervencij, leta **2013** pa **8** intervencij.

Skokovito naraščanje intervencij se nanaša na povečanje nesreč; predvsem prometnih nesreč in drugih tehničnih reševanj.

Dogodki od januarja do junija 2016

- 12.1. - Prometna nesreča - cesta Komenda - Komendska Dobrava
- 14.1. - Prometna nesreča - cesta Moste - Brnik
- 15.1. - Prometna nesreča - padec motorista na Bregu pri Komendi
- 15.1. - Prometna nesreča - prevrnenj tovor v Mostah
- 6.2. - Prometna nesreča - padec motorista v Komendi
- 11.2. - Tehnična pomoč pri reševanju obešenca
- 16.2. - Tehnična pomoč - odpiranje vrat stanovanja, kjer je bila mrtva oseba
- 2.3. - Požari - požar stanovanjskega objekta Kolodvorska cesta 2B, Mengeš
- 31.3. - Tehnična pomoč - občanu delovni stroj stisnil nogo
- 6.4. - Prometna nesreča, cesta Mengeš- Moste v Mostah
- 27.4. - Požari - zadimljena okolica objekta, Breg pri Komendi (lažna prijava)
- 28.4. - Tehnična pomoč - drevo padlo na stanovanjski objekt Žeje
- 1.6. - Prometna nesreča, cesta Moste - Spodnji Brnik pri odcepu za Komendo
- 8.6. - Smrad po plinu v PC Žeje pri Komendi
- 16.6. - Prometna nesreča - cesta Moste-Duplica
- 19.6. - Požari - Križ, kadi se iz večjega kupa sena
- 21.6. - Prometna nesreča v Mostah pri Komendi
- 30.6. - Prometna nesreča, cesta Moste- Križ na Križu

Vsa poročila o intervencijah sicer sproti objavljamo na naši spletni strani www.pgd-moste.si in na našem Facebook profilu PGD Moste.

Vsem občanom želimo prijetne in sproščujoče počitnice. *PGD Moste*

Koper 2016

Pred štirimi leti, ko se je PGD Komenda kar s štirimi ekipami uvrstila na državno gasilsko tekmovanje, je marsikoga spreletelo, da je to bolj sreča kot znanje. Letos so se na državno gasilsko tekmovanje uvrstile tri ekipe: članice A, mladinci in pionirke, torej iste kategorije, kot pred štirimi leti, le članicam B ni uspelo. Torej to ni naključje, ampak treninzi in dobro delo mentorjev.

Poleg desetini iz PGD Komenda se je na državno gasilsko tekmovanje uvrstila tudi ekipa starejši gasilci iz PGD Križ.

Članice A, katerih dolgoletna želja je uvrstitev na gasilsko olimpijado, so svoj cilj deloma dosegle. Z doseženim 4. mestom so se uvrstile na kvalifikacije za gasilsko olimpijado, osvojile so zlato značko, le priokus, da si takoj za medaljami, je malce grenak. Da bodo med izbranimi dvema ekipama, ki se bosta udeležili gasilske olimpijade, jih čaka trdo delo in treninzi. So mlada in sposobna ekipa, zato menim, da jim je cilj dosegljiv.

Tudi ekipi **pionirk in mladincev** nista razočarali. Ravno nasprotno. Z osvojenima 26. in 28. mestom sta izboljšali rezultat iz leta 2012 in osvojili srebrne značke. Pri mladini se namreč generacije vsako leto menjajo, zato je uvrstitev na državno gasilsko tekmovanje še poseben uspeh, tako za otroke, kot za mentorje. Dobro voljo med tekmovanjem pa so dodali tudi navijači, saj so se med čakanjem na razglasitev rezultatov vsi osvežili v morju in okrepčali ob dobrotah z žara.

Častno so svoje društvo zastopali tudi **starejši gasilci** iz PGD Križ. Na vajah so jih vsak dan pestile poškodbe in so zato morali zamenjati kar nekaj članov. Zato je uvrstitev na 39. mesto med 64 ekipami zelo lep uspeh.

Čestitke vsem ekipam, ki so častno zastopale Gasilsko zvezo Komenda.

Mihaela Poglajen

Društvo borilnih veščin Komenda Na oviratlonu

Starejši člani in članice Judo kluba Komenda, smo toplo, sončno zadnjo **soboto junija** sezono sklenili na Pokljuki, kjer smo s skupnimi močmi, bistrimi možgani, skozi celo leto pridobljeno kondicijo in predvsem dobro voljo uspešno premagali 23 ovir na 10 km progi **Oviratlon**. Kot pravijo organizatorji, Oviratlon ni tekmovanje, ampak preizkus vzdržljivosti, moči in spretnosti ob pomoči prijatelja, sorodnika, sodelavca ali popolnega neznanca. Ekipa je zastopala Občino Komenda in dokazala, da smo Komendčani iz pravega testa. Brez večjih težav smo se prebili skozi celotno progo. Zagotovo nam bodo najbolj v spominu ostale:

blatna kopel, kjer se plaziš po globokih lužah blata; **elektro žur**, tek in izmikanje naelektranim vrvicam; **anakonda**, ozek tunel, po katerem se plaziš izgubljen v temi in iščeš pot na drugo stran in še mnoge druge ovire. Sezona je bila s tem uspešno končana, hkrati pa smo navezali tesne stike in prijateljstva. *Katarina Kumer*

(Nadaljevanje iz junijske Aplence) NAGRADA NA LITERARNEM IN LIKOV- NEM NATEČAJU

V ponedeljek, 6. 6., smo na OŠ Marije Vere v Kamniku prejeli priznanja za sodelovanje na literarnem in likovnem natečaju z naslovom Moja Domovina – Od zrna do kruha.

Vsi smo nestrpno čakali, kdaj se bo začelo. Po uvodni pesmi sta nas pozdravila dva učenca, ki sta nas nekaj povabila, da smo prebrali svoje nagrajene prispevke. Sledilo je podeljevanje nagrad in sladka pogostitev.

Nagrajenci zadnje triade pa so si že dopoldne v Ljubljani ogledali predstavi Prosto po Prešernu.

V šoli smo vsi navdušeno še drugim pripovedovali, kako je bilo.

Maruša Korbar, 5. c

DRŽAVNI PRVAK V KONSTRUKTORSTVU

Državno tekmovanje v konstruktorstvu je bilo 14. 5. v Mariboru na fakulteti za matematiko in naravoslovje, kjer je sodelovalo 150 tekmovalcev.

Vsak učenec je v svoji disciplini komisiji pokazal svoj izdelek, ki ga je sam naredil v domači delavnici. Jaz sem se predstavil s svojim traktorjem. Moram priznati, da sem imel pred začetkom veliko tremo. Na koncu se je vse dobro izšlo in sem postal državni prvak!

Za ta neverjeten dosežek sem iskreno hvaležen mentorici učiteljici Karmen Sedlar, ki mi je bila v veliko pomoč, saj me je podpirala in prepričala, da sem se tekmovanju udeležil.

Rok Čeh, 9. c

DRŽAVNO TEKMOVANJE V LOKOSTRELSTVU

Tekmovanje je bilo v Ljutomeru, kjer smo ob prihodu najprej potrdili svojo udeležbo. Nato so nam sodniki preverili opremo in loke. Ob 13.15 smo začeli z ogrevanjem in čez petnajst minut nadaljevali s tekmo. Tekmoval sem na tarči številka 24, skupaj še z Anjo in Aljošo. Tekmovanje je bilo kratko, saj smo imeli samo deset serij in v vsaki smo izstrelili le tri puščice. Osvojil sem drugo mesto in bil kar malo razočaran, saj me je premagal tekmovalec, s katerim se kar naprej boriva za prvo mesto. Vem, da se sliši noro, ampak potem bi bil že raje tretji, ker so mi bronaste medalje lepše od zlatih in srebrnih. Pa še najmanj jih imam.

Res, da letos nisem postal državni prvak kot lani, a sem bil s svojim streljanjem kljub temu zelo zadovoljen.

Anže Demšar, 8. b

FIT JUTRANJE »ŠPORTANJE«

OŠ Komenda Moste se je s šolskim letom 2015/2016 vključila v Mednarodni projekt FIT SLOVENIJA, katerega slogan je »Svet gibanja, svet veselja, svet zdravja«. To je projekt promocije gibalne športne aktivnosti za zdravje otrok in mladostnikov ter izobraževalni program za strokovni kader vrtcev in osnovnih šol. Vodi ga univ. dipl. fiziologinja Barbara Konda.

Temelj FIT pedagogike je gibanje – otroci se skozi igro učijo gibati in se hkrati z gibanjem tudi učijo. Če otroku ponudimo bogate gibalne (športne) aktivnosti, mu s tem omogočamo celostni razvoj – razvoj tako gibalnih kot tudi kognitivnih in socialnih spretnosti. Otroci rastejo v samostojnejše in sposobnejše osebe, ki bodo pri reševanju problemov razvijale svojo ustvarjalnost. Ko namreč aktiviramo telo, aktiviramo tudi možgane!

Ena od gibalnih aktivnosti, ki smo jo v okviru FIT projekta izvajali na šoli skozi celo šolsko leto je tudi FIT jutranje športanje pred poukom. Skupina otrok iz jutranjega varstva v Mostah je bila v telovadnici športno aktivna ob sredah, skupina iz Komende pa ob petkih. S pomočjo FIT gibalnih iger so učenci razmigali telo in pripravili možgane za učenje. Za dejavnost so se odločili prostovoljno.

Učenci so jutranje športanje obiskovali z navdušenjem. In kaj so odgovorili na vprašanje: »Kaj ti je najbolj všeč na jutranjem športanju in zakaj je koristno?«

... ker se razgibamo, se gremo razne igre in je zabavno. - *Hana, 4. c*

... ker je zanimivo in zabavno. Potem pri pouku lažje razmišljamo in sedimo pri miru. - *Neli, 4. a*

... ker se igramo s prijatelji. Koristno je za naše zdravje. Pri jutranjem športanju porabim energijo in sem potem pri pouku bolj zbrana. - *Kaja, 4. a*

... ker se igramo drugačne (nove) igre in je zabavno. - *Taja, 4. c*

... ker sem se naučila igrati odbojko in ker s prijatelji v igri sodelujemo. - *Maša, 4. c*

Fantje pa so bili vsi po vrsti navdušeni nad različnimi novimi zanimivimi igrami. Zelo radi pa so igrali tudi hokej, odbojko in nogomet.

Eden izmed ciljev jutranjega športanja je tudi približati gibanje učencem kot del njihovega življenja in sprejeti gibanje kot nujno življenjsko potrebo. Če smo s tem tudi aktivirali telo za učenje in tako pripomogli h kvalitetnejšemu delu v razredu, potem smo tudi FIT multiplikatorji zadovoljni. Jeseni pa s projektom nadaljujemo.

FIT multiplikatorji Jožica, Romana in Aljoša

ŠPORTNI DAN

V torek, 21. 6., smo imeli tretješolci športni dan – igre na igrišču. Na začetku smo se lahko odločili, kaj bi se igrali: nogomet ali med dvema ognjema. Potem pa smo imeli štiri postaje, na katerih so bile različne igre. Najprej smo se ustavili na postaji z vodo. Ko smo končali, smo šli na igre s padalom. Naslednja postaja je bila hitri teki in zadnja štafetne igre. Po športnem dnevu pa smo šli domov ali v podaljšano

bivanje. Obema je bil športni dan zelo všeč.

Anika Rode in Naja Oblak, 3. č

OBISKALI SMO ČEBELARJA

Danes smo imeli poseben dan. Odpravili smo se k čebelarju. Povedal nam je veliko o čebelah. Najbolj mi je bilo všeč, ko je spustil čebele. Potem je ujel trota in ga dal sošolki Sari pod majico. Zelo jo je žgečkal. Jedli smo kostanjev med na kruhu ter pili jabolčni sok. Nato pa smo odšli nazaj v šolo, kjer smo se igrali na igrišču.

Tisa Zorman, 3. č

ROLANJE DRUGOŠOLCEV

V petek, 17. 6., smo imeli drugošolci športni dan. Kljub slabi napovedi smo se odločili, da bomo rolali. Obiskalo nas je športno društvo Lucky Luka in vse po vrsti lepo sprejelo. Najprej so nas testirali, da so ugotovili, kako dobro rolamo. Prvi del športnega dne je bil namenjen učenju rolanja, drugi pa družabnim igram. Preizkusili smo se v hokeju in različnih igrah na poligonu. Športni dan nama je bil zelo všeč.

Jeanin Pavli Kralj, Eva Plevel in Nina Resnik, 2. a

VODA POTISKA ZRAK V BALON

1. Za poskus potrebujem:

- 2 plastenki
- 2 plastični cevki
- 2 zamaška balon
- nož
- električni vrtalnik
- 1 plastično palico
- elastiko
- lepilno pištolo

2. Postopek izdelave.

Plastenki odrezemo dno in v en v en zamašek izvrtamo luknjico, v katero vtaknemo eno izmed cevk.

Skozi zamašek druge plastenke izvrtamo dve luknjici. Skozi eno napeljemo cevko iz odrezane plastenke, skozi drugo pa cevko, na katero smo pritrdili balon in ga zatesnili z gumico.

Na odrezano plastenko prilepimo plastično palico, da podpira »rezervoar« (odrezano plastenko). Zatesnimo vse luknjice s vročim lepilom.

3. Eksperiment.

Ko sem izdelal eksperiment in sem v rezervoar začel nalivati vodo, sem pričakoval, da se bo balon zelo napihnil, ampak se ni. S poskušanjem sem ugotovil, da tlak narašča in da bi voda morala nehati teči. Voda ni nehala teči, kar se mi je zdelo čudno. Kasneje pa sem ugotovil, da je bil balon premalo zatesnjen. Ko sem to popravil, je eksperiment začel delovati pravilno.

Ko se je zrak dovolj stisnil, se je voda ustavila.

4. Ugotovitev.

Voda, ki teče v spodnjo plastenko, odriva zrak iz plastenke v balonček. Zrak potrebuje prostor tako kot voda. Pri svojem eksperimentu sem ugotovil, da ko zrak zavzame ves prostor in se dovolj stisne, se dotok vode skozi cevko iz rezervoarja ustavi, kar se zgodi zato, ker voda stiska zrak, in s tem povečuje tlak zraka v plastenki, ki je enkrat tako visok, da vode ne spusti v plastenko.

Luka Kočar 8. b

OBISKALI SMO DRAMO

V torek, 14. 6., smo ob 14. uri smo v okviru pouka dramskega kluba obiskali SNG v Ljubljani. Sprejela nas je Špela Šinigoj, ki nas je vodila po stavbi.

Ko smo vstopili, sem bila presenečena nad starinskimi vrati, ki so se težko odpirala. Na stenah so bile obešene slike igralcev, ki so zaposleni v drami, in ugotovila sem, da jih kar nekaj poznam (Klemen Janežič, Bojan Emeršič, Nina Ivanišin ...).

Najprej smo si jo ogledali dvorano. Izvedeli smo, da ko še ni bilo hidrantov, so imeli v kleti gasilci svoj prostor, saj se je velikokrat zgodilo, da je izbruhnil požar. Mikrofon v dvorani uporabljajo zelo malokrat, saj je dvorana zelo akustična.

Nato smo stopili v zaodrtje, kjer smo videli, kje sedi šepetalka. Sledila je »maska«, kjer se morajo igralci zbrati vsaj eno uro pred nastopom. Videli smo lasulje, ki jih delajo od 100 do 200 ur. Sledil je ogled garderobe, ki je na naše presenečenje zelo majhen prostor. Sprehodili smo se tudi

mimo osebnih garderob nekaterih znanih igralcev. Izvedeli smo tudi, da kostume za predstave delajo na fakulteti za dizajn. Na koncu smo si jo ogledali še prostor, v katerem shranjujejo pripomočke in scene za igre, ki se še igrajo. Povprašali smo jih še, kam dajo scene in pripomočke, ko se odločijo, da določene predstave ne bodo več igrali. Odgovor je bil, da v zažig.

Tako se je naš ogled končal. Navdušeni nad vpogledom v notranjost gledališča smo se vrnili v šolo.

Zoja Razpotnik, 7. b

PLANINSKI TABOR

Leto je naokrog in poletje pred vrati, zato smo se planinskih pohodov željni mladi planinci skupaj s starši, dvema vodnikoma in mentorico planinskega krožka kot vsako leto odpravili na planinski tabor.

Letos smo se podali na severo – zahod naše prekrasne kokoške. V prečudovit gorenjski kraj obdan z visokimi Alpami in pobočji poraslimi z zelenimi travniki, ki je znan tudi po smučarskem Pokalu Vitranc. Verjetno ste že vsi uganili, kam nas je letos zanesla pot? Seveda, v Kranjsko Goro, ki je bilo odlično izhodišče za naše planinske dogodivščine.

Nastanili smo se v Centru šolskih in občinskih dejavnosti Kranjska Gora, kjer smo si za štiri dni uredili sobe in si postlali ležišča. Odmore in prosti čas smo preživljali pred televizijo, še raje pa smo igrali namizni tenis, plezali po mini plezalni steni ali pa se samo valjali po blazinah. Najraje pa smo igrali nogomet na bližnjem travniku. Prijazne

kuharice so poskrbele za naše lačne želodčke.

Z gorskimi cilji, ki so jih načrtovali planinski vodniki in mentorica planinskega krožka, smo opravili brez težav. V petek zvečer smo bili vsi polni energije, zato so nas vodniki in mentorica odpeljali do bližnjega jezera Jasna. Za nas seveda »mala malica«... pa smo morali še okrog jezera, da bi zvečer čim hitreje zaspali, saj nas je naslednje jutro čakal prvi pohod. Povzpeli smo se na Sleme in občudovali Jalovec, Mojstrovko in druge okoliške gore. Popoldne smo se iz Planice sprehodili do koč v Tamarju. V nedeljo smo občudovali lepote Martuljskih slapov in popoldne Belopeških jezer v Italiji. Zadnji dan, v ponedeljek, je bil naš cilj Vošča v Karavankah, kjer smo imeli prekrasen pogled na Julijske Alpe, Karnijske Alpe in v daljavi celo na Dolomite. Pot smo nadaljevali po grebenu na meji med Avstrijo in Slovenijo do Blekove planine. Tu se nam je odprl čudovit pogled na Beljaško dolino z Beljakom in Baško jezero (Faaker See).

Ta tabor je bil eden mojih najlepših, saj smo se med seboj dobro razumeli in se zabavali. Všeč so mi bili tudi planinski vrhovi, ki smo jih osvojili.

Hvala vsem vodnikom PD Komenda in mentorici planinskega krožka za odlično organizacijo in vodenje. Hvala PD Komenda tudi za naše nove vijolične majčke, ki nas bodo še dolgo spominjale na tabor v Kranjski Gori. Zahvala pa gre tudi Občini Komenda, ki nas vsako leto podpre s svojim prispevkom.

Se vidimo naslednje šolsko leto na planinskem krožku in v juniju na planinskem taboru.

Nika Ravnikar, 7. b

MEHURČKI

Pozdrav poletju

Pa se izteka še eno vrtčevsko leto in zato smo kljub ne preveč poletnemu vremenu v Vrtcu Mehurčki v četrtek, 16. junija, dopoldne na igrišču vrtca imeli tradicionalno prireditev Pozdrav poletju. Na igrišču so se zbrale vse skupine otrok in si ogledale predstavo Vila Malina v izvedbi vzgojiteljev gledališke skupine KU SMEH. Otroci so z zanimanjem spremljali predstavo. Sledilo je rajanje in druženje. Ta dan je bil poseben tudi zato, ker so nam kuharji pripravili zelo dobro kosilo in smo ga pojedli na prostem. Dan je bil poln dogajanja, smeha in dobre volje. Zdaj so pred nami počitniški dnevi in z njim nova doživetja.

Luka Pibernik na Tour de France

Luka Pibernik iz Suhadol je bil letošnji udeleženec najdaljšega in tudi enega najstarejših kolesarskih tekmovanj, slovitnega Tour de France. Je član italijanskega kluba Lampre. K sreči na tekmi ni doživel hujših padcev in poškodb, čeprav brez prask in bušk v takšni množici kolesarjev preprosto ne gre. Tako je živ in zdrav prekolesaril Elizejske poljane in Slavolok zmage.

Luku iskreno čestitamo za ta izjemen športni dosežek. Je naš junak in naš ponos; tako za vas Suhadole, kot tudi za občino Komenda.

Klemen Pibernik

V ponedeljek, 25. julija, ob vrnitvi iz Francije, so Luku v domači vasi Suhadole pripravili priščen sprejem. - Foto: Franci Groznik

Šahovske novice

46. MEDNARODNI TURNIR BOSNA OPEN 2016 je bil v Sarajevu od 28.5.2016 do 3.6.2016. Uspešno je nastopil Jan Marn, ki je v konkurenci 135 igralcev osvojil 99. mesto.

MEDNARODNI TURNIR ZAGREB OPEN 2016 – 1. MEMORIAL KRUNOSLAV HULAK. Tekmovanje je bilo v Zagrebu od 10. do 17. 6. 2016. V konkurenci 150 igralcev so uspešno nastopili: 31. mesto je osvojila Teja Vidic, 40. mesto Jan Marn, 81. mesto Jan Šubelj.

Mladinsko DP 2016 -Jan Šubelj

Mladinsko DP 2016-Teja Vidic

19. ABSOLUTNO MLADINSKO DRŽAVNO PRVENSTVO V ŠAHU ZA MLADINCE IN MLADINKE DO 20 LET na

6. turnir najmlajših 2016-dečki

6. turnir najmlajših 2016-deklice

6. turnir najmlajših 2016-po letnikih

Bledu od 25. do 29. 6. 2016. V skupini mladink smo osvojili 4. mesto. Teja Vidic, 7. mesto Katarina Mazzini, 9. mesto Klara Vidmar. V skupini mladincev smo osvojili 6. mesto Jan Šubelj, 13. mesto Staš Ahtik, 16. mesto Jan Marn, 18. mesto Jernej Zidar.

DRŽAVNO PRVENSTVO V POSPEŠENEM ŠAHU ZA ČLANE IN ČLANICE ZA LETO 2016 na Bledu 2. 7. 2016. Osvojili smo 27. mesto Igor Kragelj, 30. mesto Blaž Debevec, 46. mesto Caterina Leonardi.

9. TURNIR MLADIH 2015/2016 na osnovni šoli Vič v petek, 17. 6. 2016. Osvojili smo 2. mesto Domen Tisaj, 3. mesto Matej Mlakar, 4. mesto Klara Vidmar, 5. mesto Katarina Mazzini, 7. mesto Elma Halilović, 12. mesto Vesna Mihelič, 16. mesto Jernej Zidar, 19. mesto Pavle Đokić, 25. mesto Filip Trplan, 26. mesto Gal Založnik, 30. mesto Jure Žličar, 37. mesto Inti Maček, 45. mesto Filip Omladič Klanjšček.

SKUPAJ VSI TURNIRJI 2015/2016 - Nastopilo je 152 mladih igralcev in 39 osnovnih šol in iz 15 klubov ter iz 8 regij. V skupnem seštevku je zmagal **Domen Tisaj** (oš Mengeš), sledijo: Jan Marn (oš Nove Jarše), Klara Vidmar (oš Sostro), Jan Šubelj (oš Komenda-Moste), Matej Mlakar (oš Frana Albrehta), Vesna Mihelič (oš Nove Jarše) – vsi člani ŠK Komenda. Uvrstitve naših članov v posameznih starostnih skupinah: **deklice do 6**

9. turnir mladih 2016-dečki do 8 let

9. turnir mladih 2016-dečki do 9 let

9. turnir mladih 2016-dečki do 13 let

Turnir na krožku 2016-Udeleženci

Turnir na krožku 2016-Zmagovalci

let – 1. mesto Inti Maček; dečki do 7 let – 2. mesto Filip Omladič Klanjšček, deklice do 8 let – 8. mesto Jasna Premk; dečki do 8 let – 1. mesto Pavle Đokić, 5. mesto Teo Cimperman, 7. mesto Bine Markošek, 9. mesto David Paternoster; deklice do 9 let – 1. mesto Nikolina

9. turnir mladih 2016-dečki od 7 let

9. turnir mladih 2016-dečki od 12 let

9. turnir mladih 2016-dečki od 14 let

Turnir ob koncu šolskega leta 2016-Zmagovalci

Mičić; dečki do 9 let – 3. mesto Jernej Zidar, 11. mesto Jure Žličar, 21. mesto Nik Šubelj; **deklince do 10 let** – 1. mesto Vesna Mihelič, 3. mesto Elma Halilović, 5. mesto Tinka Ferenc; **dečki do 10. let** – 1. mesto Janez Paternoster; 7. mesto Simon Premk; **deklince do 11 let** – 1. mesto Kurachkova Anastasia; **dečki do 12 let** – 1. mesto Jan Marn, 2. mesto Jan Šubelj, 3. mesto Filip Trplan; **deklince do 13 let** – 1. mesto Katarina Mazzini; **dečki do 13 let** – Matej Mlakar, 3. mesto Gal Založnik; **deklince do 14 let** – 1. mesto Klara Vidmar; **dečki do 14 let** – 1. mesto Domen Tisaj. V seštevku

9. turnir mladih 2016-dekle

9. turnir mladih 2016-dekle do 14 let

9. turnir mladih 2016-deklince

9. turnir mladih 2016-deklince do 13 let

šol je zmagala osnovna šola Nove Jarše, sledita osnovni šoli Vič in Mengeš; **na 11. mestu je osnovna šola Komenda-Moste. Med klubi je prepričljivo zmagal Šahovski klub Komenda**, sledita: ŠD Mengeš – Trzin in ŠK En Passant.

6. TURNIR NAJMLAJŠIH 2015 na osnovni šoli Milana Šuštaršiča v torek, 21. 6. 2016. Osvojili smo 3. mesto Vesna Mihelič, 4. mesto Janez Paternoster, 7. mesto Gašper Klemenčič, 10. mesto Pavle Đokić, 11. mesto Jure Žličar, 13. mesto Martin Perme, 14. mesto Jernej Zidar, 14. mesto Teo Cimperman, 19. mesto Inti Maček, 20. mesto David Paternoster, 261. mesto Filip Omladič Klanjšček, 28. mesto Patrik Zupančič, 33. mesto Matija Bolka, 37. mesto Simon Premk, 42. mesto Jasna Premk.

ŠAHOVSKI TURNIR OB PRAZNIKU OBČINE MENGEŠ na Dobenu v nedeljo, 12. 6. 2016. Osvojili smo 14. mesto Domen Tisaj, 19. mesto Martin Perme, 22. mesto Inti Maček.

TURNIR OB ZAKLJUČKU ŠOLSKEGA LETA 201/2016 v Komendi 24. 6. 2016.

9. turnir mladih 2016-OŠ Mengeš

9. turnir mladih 2016-OŠ Nove Jarše

Osvojili smo 3. mesto Martin Perme, 4. mesto Teo Cimperman, 6. mesto Matija Bolka, 7. mesto Anastasia Kurachkova, 8. mesto Filip Omladič Klanjšček, 9. mesto Mija Brojan.

11. MEDNARODNI TURNIR KOLPA v Prelesju 9. 7. 2016. Osvojili smo 20. mesto Katarina Mazzini, 42. mesto Patrik Zupančič.

TURNIR OB ZAKLJUČKU ŠAHOVSKEGA KROŽKA v Mostah 13. 6. 2016. Zmagala je Inti Maček, sledita Martin Perme in Gabrijel Petkovšek.

Franc POGLAJEN

9. turnir mladih 2016-OŠ Vič

9. turnir mladih 2016-zmagovalci

9. turnir mladih 2016-zmagovalci v letnem seštevku

Aplenca se smeje

»Ej, tvoj petelin je neverjeten: opazujem ga pet minut, pa je naskočil že osmo kokoš! Je bil vedno tak?«

»Ne, tole se dogaja dva tedna, odkar mu je veterinar predpisal neke tablete.«

»Ja? Kako pa se imenujejo?«

»Ne vem – vem le, da imajo okus po čokoladi.«

»Marko, ne vem, kaj naj storim: snubi me bogata vdova, sam pa sem zaljubljen v brhko študentko.«

»Boš pa ja srce poslušal – študentko vzemi!«

»Tako bom tudi storil. Hvala za nasvet!«

»Malenkost, prijatelj. Le povej mi še, kje stanuje tista vdova.«

Sin pripelje domov tri mladenke in pove mami, da se bo poročil.

»No, mama, ugani, katera je moja izbranka!«

»Tista na levi!«

»Madonca, kako pa si tako hitro ugani!«

»Ni mi všeč!«

JUDO KLUB KOMENDA

Ekipno 2. mesto

V soboto, 11. junija, so se naši judoisti izkazali na Pokalu Tatami v Zadobrovi, kjer smo s skupni močmi in posameznimi neverjetnimi rezultati osvojili prvi klubski pokal. Judo klub Komenda je osvojil 2. mesto, takoj za domačim klubom JK Tatami.

Ponosni smo prav na vsakega tekmovalca, saj nam je uspelo le s skupnimi močmi. Vsak je s svojo borbo prispeval delček sestavljanke, ki se je na koncu sestavila v zaslužen zmago in nasmešek na obraz prinesla tako tekmovalcem kot tudi trenerjem, ki so dobili potrditev za dobro delo. Pokal smo si prisvojili s 153 točkami.

Zlata kolajna: Žan Lavrinc, Ian Lavrinc, Manca Kastelic, Nika Mencigar, Angelina Pajić, Mark Lukšič, Luka Lukšič; **srebrna kolajna:** Haya Veinhandl Obaid, Lan Kralj, Leon Adrovič, Ela Šanjić, Gal Štupar, Karim Veinhandl, Mark Jelnicar; **bronasta kolajna:** Lili Podbelšek Miklavčič, Naja Pavli.

Čestitke vsem tekmovalcem!

Katarina Kumer

JUDO

Višji pasovi

V sredo, 15. junija, smo imeli v novi, preurejeni dvorani, v Športnem parku Virtus-Kamnik izpit za polaganje višjih pasov. Vseh 40 kandidatov je uspešno opravilo izpit. Sedaj imamo v klubu novopečeno nosilko 4. kyu - oranžno zelenega pasu, 2 člana nosilca 5. kyu, 4 z oranžno rumenim pasom, 6. kyu, 6 nosilcev 7. kyu in kar 28 začetnikov, ki so z judom začeli šele to sezono, a so na polaganje prišli z znanjem in uspešno položili 8. kyu

NAPOVEDNIK

dogajanj avgusta in septembra 2016

DRUŠTVO UPOKOJENCEV KOMENDA

IZLETNIŠKA SEKCIJA

NA GROSSGLOCKNER - Izletniki se bodo 18. avgusta povzpeli na Grossglockner. Odhod avtobusa ob 5.30 iz Komende. Se vedno je čas, da se prijavite.

SREČANJE V LESCAH - Srečanje upokojencev Gorenjske regije bo 8. septembra v Lescah. Odhod avtobusa iz Komende ob 7.00.

Informacije in prijave zbira Marija Špehonja na tel.: 031-405-303 in vsi vaški poverjeniki.

POHODNIŠKA SEKCIJA

NA MENINO IZ ČEŠNJIC - Zbirališče 3. septembra na parkirnem prostoru za trgovino TUŠ v Mostah. Odhod ob 8.00.

IZ ADERGASA NA ŠTEFANJO - Odhod 10. septembra ob 8.00 s parkirnega prostora za trgovino TUŠ v Mostah.

NA TOŠČ - Iz Škofje Loke preko Hrastrnice na Tošč bo pohod 17. septembra. Zbirališče in odhod ob 8.00 s parkirnega prostora za trgovino TUŠ v Mostah.

BALINARSKA SEKCIJA

SPOMINSKO TEKMOVANJE - Septembra bo tradicionalno spominsko tekmovalje za pokojnimi člani sekcije Datum še ni določen.

MEŠANI PEVSKI ZBOR DU

V CANKARJEVEM DOMU - Zbor je povabljen k sodelovanju na proslavo 70-letnici ZDUSA. Proslava bo 30. septembra v Cankarjevem domu.

NOGOMETNI KLUB KOMENDA

TEKMA 3. SNG - V nedeljo, 28. avgusta, ob 17.30 NK KOMENDA : NK SAVA Kranj

- belo rumeni pas. Znanje so pokazali tudi najmlajši člani našega kluba in dobili priznanja. Podelili smo 15 diplom za uspešno opravljen program »judo vrtec«. Medtem so se starši in otroci zunaj družili na klubskem pikniku, na koncu pa smo posebne pohvale podelili še tistim, ki so se v letošnji sezoni udeležili največ tekem in dosegli najboljše rezultate. Program in izpit je vodil predstavnik Judo zveze Slovenije Grega Rankel.

Katarina Kumer

SESTAVIL MIRO G.	V KOŽO ZADRTEC	NEKDANJA ALPSKA SMUCARKA SPELA	NORDIJSKA BOGINJA MORJA	ALENKA BRATUSEK	REKA V RUSIJI	OSJE GNEZDO (NAR.)	KAR JE SKAŽENO	KEMIJSKI ZNAK ZA, TANTAL
STANJE ZBRANEGA ČLOVEKA								
OKRASEK V ARABSKEM SLOGU								
ČAS ŠTIRI- INDVAJSE- TIH UR				PO POTI ČEZ, SKOZI				GRŠKA BOGINJA NESREČE
IZTOK ČOP			AM. OPERNI PEVEC, MARIO					
ČLOVEK, KI KRITIZIRA			HIŠA ZA ŽE- NE SULTA.					
					CUREK TEKOČINE ALI PLINA			
					PRIZORI- ŠČE			
				RIŽEVO VINO				
				PLJAČA STARIH SLOVANOV				
STEBRIŠČE			SODOBNA GLASBA				PTICA S ČRNIM PERJEM IN DEBELIM KLJUNOM	IZRAZ PRI KARTANJU
TEMELJNI NACRT, ZASNOVA ČESA			GOVEJI MLADIČ			KATJA KOREN		
			V SKALO ZASEKAN PROSTOR			IZBRANA DRUŽBA		
ODDELEK RIMSKE KONJENICE					KRUTI RIMSKI CESAR			
					SODARSKO ORODJE			
VLADO KRESLIN		HAZARDER			OSTANEK KART PO RAZDELITVI			
		AZIJSKA UTEŽNA MERA			PIVSKI VZKLJK			
PRIPADNIKI TATAR- SKEGA LJUDSTVA			KAR DOLOČA GIBANJE			METRIČNI POUDAREK		
			CARL LEWIS			JUNAŠKA PRIPOVED. PESNITEV		
SLUŠNA KOŠČICA					STROKO- VNJAK ZA KLETAR- STVO			
ANTIČNI PREBI- VALEC BEOTIJE			PREVOD BESEDE IZ DRUGEGA JEZIKA		TOPEL ZRAK POLN VODNIH HLAPOV			

PEKARNA HROVAT

Kranjska cesta 3, Komenda, telefon:

KRUHI * PECIVA * KROFI * POTICE * TESTENINE *

Odprto: ponedeljek - petek 5.00 do 12.00 in 14.00 do 19.30; sobota: 5.00 do 12.00

Nagrade

1.nagrada: 10 komadov kremnih rezin Hrovat

2.nagrada: izdelki Pekarne Hrovat v vrednosti 10 €

3.nagrada: 5 komadov kremnih rezin Hrovat

Rešeno križanko (lahko napišete tudi samo REŠITEV GESLA) pošljite na naslov: Uredništvo Aplence, Zajčeva 23, 1218 Komenda **DO VKLJUČNO 8. septembra 2016**. Na kuverto napišite ime, priimek, naslov in Nagradna križanka.

Sporočilo: Frizerski salon Katja hair fashion Metropolis SPA, Steletova 25, 1241 Kamnik, info@metropolis.si ima telefonsko številko **041 924 739 in NE 041 924 789** kot smo pomotoma objavili v junjski Aplenci na predzadnji, 27. strani.

Nagrajenci Nagradne križanke **Družinska kmetija Jenko** - Matjaž Jenko, Potok 3, 1218 Komenda, telefon: 041 852 632 v Aplenci, Glasilu občine Komenda, številka 6/2016:

Ne 3 ampak 5 nagrad

Čeprav so v **Družinski kmetiji Jenko, Potok 3**, najprej namenili 3 nagrade, so nas po izidu Aplence obvestili, da namenijo 5 nagrad - 1 x 50, 1 x 40, 1 x 30 in 2 x po 20 kom jajc. Seveda smo z veseljem med pravnimi rešitvami križanke izžrebali 5 nagrad. Hvala Matjaž Jenko.

1. nagrada - 50 kom jajc - MARTINA VERHOVNIK, Zajčeva cesta 27, 1218 Komenda

2. nagrada - 40 kom jajc - IVANA GAŠPERLIN, Urhova 8, 1218 Komenda

3. nagrada - 30 kom jajc - JOŽE GALIN, Pot na Zali rovt 11, 4290 Tržič

4. nagrada - 20 kom jajc - JOŽICA VRHOVNIK, Krekova 2, 1218 Komenda

5. nagrada - 20 kom jajc - MATIC SMREKAR, Mlaka 23 B, 1218 Komenda

Čestitamo! Nagrajenci lahko na podlagi predhodnega telefonskega dogovora (041 852 632), tega potrdila in osebnega dokumenta nagrade uveljavljajo v Družinski kmetiji Jenko - Matjaž Jenko, Potok 3, 1218 Komenda, telefon: 041 852 632.

jajčkomat

Dnevno sveža jajčka pašne reje

Kmetija JENKO

Potok pri Komendi 3
tel.: 041/852-632 Matjaž Jenko

www.odkmeta.si

 Jajčkomat

KUPUJEM SLOVENSKO